

FORSVARET

Forsvarets høgskole

Russland i Syria

Hvilke utenrikspolitiske målsettinger søker Russland å oppnå med sine utenrikspolitiske handlinger knyttet til Syria?

Monika Sandvik

Masteroppgave
Forsvarets høgskole
Høst 2016

Forord

Etter en kort og hektisk periode er man igjen på vei til en ny hverdag med nye utfordringer. Prosessen med masteroppgaven har vært utfordrende og lærerik. Den har medført mange personlige ofre, men også gitt gledelige stunder med kollegaer, venner og familie. Disse har alle bidratt til å drive prosessen fremover. Takk til alle som underveis på ulikt vis har støttet meg.

Takk til min veileder Ingerid Opdahl som har gitt meg gode og konstruktive tilbakemeldinger gjennom hele prosessen. God veiledning har for meg vært nøkkelen til å oppnå kunnskapshevelse og en mestringsfølelse i prosessen. Dette har gitt meg en økt forståelse av arbeidet jeg har utført og bidratt til en forbedring av endelig produkt.

Oslo 27. november 2016

Monika Sandvik

Sammendrag

Siden den arabiske vår i Syria i 2011 har Russland gjennom utenrikspolitiske handlinger søkt å oppnå utenrikspolitiske målsettinger gjennom sin Syria-politikk. Oppgavens mål er å vise om russiske offisielle uttalelser og utenrikspolitiske handlinger sammenfaller med følgende tre utenrikspolitiske målsettinger:

- *Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt.*
- *Russland involverer seg i Syria for å sikre russisk fotfeste i Midtøsten.*
- *Russland involverer seg i Syria for å sikre stabilitet i Russland.*

Påstandene reflekterer det internasjonale, regionale og nasjonale nivå for de russiske utenrikspolitiske målsettingene. Oppgaven søker videre å knytte disse påstandene til Russlands utenrikspolitiske handlinger i relasjon til Syria. Oppgaven viser at Russlands utenrikspolitiske målsettinger endrer seg gjennom oppgavens tidsperiode 2011-2016. Oppgaven viser at endringene i de utenrikspolitiske målsettingene kan knyttes til Russlands endrede rolle på den internasjonale arena

Summary

Since the Arab Spring in Syria in 2011, Russia has sought to achieve foreign policy objectives through its foreign policy actions in its relations to Syria. The purpose of this study is to show if the Russian official statements and foreign policy actions coincide with the following three foreign policy objectives:

- *Russia is involved in Syria to assert itself as a great power.*
- *Russia is involved in Syria to ensure Russian foothold in the Middle East.*
- *Russia is involved in Syria to ensure stability in Russia.*

These statements reflect the international, regional and national level for the Russian foreign policy objectives. The paper seeks to further link these statements to Russia's foreign policy actions in relation to Syria. The paper shows that Russia's foreign policy objectives change during the study's period from 2011 to 2016. The study shows that changes in the foreign policy objectives can be linked to Russia's changing role in the international arena.

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	1
1.1 Problemstilling	1
1.2 Forskningsdesign og metode	3
2 Russlands utenrikspolitiske målsettinger	7
2.1 Russlands utenrikspolitiske konsept (2013)	7
2.2 Russlands nasjonale sikkerhetsstrategi (2009)	9
2.3 Russlands nasjonale sikkerhetsstrategi (2015)	11
2.4 Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt	13
2.5 Russland involverer seg i Syria for å sikre fotfeste i Midtøsten	18
2.6 Russland involverer seg i Syria for å sikre stabilitet i Russland	20
2.7 Oppsummering	25
3 I forkant av den russiske militære intervensjon i Syria	27
3.1 Hva skjedde i perioden	27
3.2 Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt	29
3.3 Russland involverer seg i Syria for å sikre fotfeste i Midtøsten	33
3.4 Russland involverer seg i Syria for å sikre intern stabilitet i Russland	36
3.5 Oppsummering	39
4 Den russiske militære intervensjonen i Syria	41
4.1 Hva skjedde i perioden	41
4.2 Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt	42
4.3 Russland involverer seg i Syria for å sikre fotfeste i Midtøsten	48
4.4 Russland involverer seg i Syria for å sikre stabilitet i Russland	52
4.5 Oppsummering	56
5 Militær uttrekning og fredssamtaler	58
5.1 Hva skjedde i perioden	58
5.2 Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt	58
5.3 Russland involverer seg i Syria for å sikre fotfeste i Midtøsten	60
5.4 Russland involverer seg i Syria for å sikre stabilitet i Russland	63
5.5 Oppsummering	65
6 Konklusjon	66
6.1 Russlands utenrikspolitiske målsettinger i periodene	66
6.2 Russlands hovedmålsetting	68
6.3 Hvilke utenrikspolitiske mål oppnådde Russland	69
6.4 Syria – Hva nå?	69
Litteraturliste	70

1 Innledning

Russlands Midtøsten politikk har vært preget av politisk manøvrering og utnyttelse av oppdukkende muligheter. Utbruddet av borgerkrigen i Syria medførte en mulighet for Russland til å oppnå utenrikspolitiske målsettinger gjennom utenrikspolitiske handlinger knyttet til Syria. Borgerkrigen i Syria startet med den arabiske våren i 2011. Russland søkte å finne politiske løsninger for å oppnå fredssamtaler. Russland støttet samtidig det sittende syriske regimet politisk og gjennom våpenhandel. Høsten 2015 utførte Russland en militær intervensjon til støtte for det sittende regimet. Gjennom den militære intervensjonen snudde Russland momentet i konflikten. Februar 2016 ble det inngått en våpenstillstandsavtale med påfølgende fredssamtaler i mars 2016. Den russiske militære intervensjonen var den første utenfor det post-sovjetiske rom siden den kalde krigen og representerte en vesentlig endring i Russlands utenrikspolitiske handlinger.

1.1 Problemstilling

Denne oppgaven har som formål å analysere Russlands Syria-politikk i lys av Russlands utenrikspolitiske målsettinger. Problemstillingen er som følger:

«Hvilke utenrikspolitiske målsettinger søker Russland å oppnå med sine utenrikspolitiske handlinger knyttet til Syria?».

For å besvare problemstillingen tar jeg utgangspunkt i tre påstander om Russlands utenrikspolitiske målsettinger:

- *Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt.*
- *Russland involverer seg i Syria for å sikre russisk fotfeste i Midtøsten.*
- *Russland involverer seg i Syria for å sikre stabilitet i Russland.*

Påstandene benyttes til å si noe om Russlands utenrikspolitiske målsettinger og hvordan disse uttrykkes i handlinger. Oppgaven er satt opp slik at den behandler det internasjonale nivået gjennom påstanden *Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt*. Denne påstanden bygger på stormaktstatus som et overordnet mål i seg selv for å sikre statens overlevelse og nasjonal sikkerhet. Det regionale nivået behandles gjennom påstanden *Russland involverer seg i Syria for å sikre russisk fotfeste i Midtøsten*. Påstanden bygger på

nasjonale interesser knyttet til nasjonale sikkerheten. Den nasjonale sikkerheten sikres gjennom stormakthevdelse og utligning av maktbalansen. Det nasjonale nivået behandles med påstanden *Russland involverer seg i Syria for å sikre stabilitet i Russland*. Denne påstanden representerer en tredje viktig tilnærming. Den bygger på nasjonal sikkerhet og den nasjonale identiteten. Den nasjonale identiteten holder staten samlet og muliggjør forfølgelse av nasjonale interesser på den internasjonale arena.

Opgavens utvalgte påstander har bakgrunn i dokumentene Russlands utenrikspolitiske konsept (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013) og Russlands nasjonale sikkerhetsstrategi (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009, 2015b). Disse dokumentene representerer Russlands utenrikspolitiske målsettinger. Påstandene er valgt basert på tidsperioden oppgaven er knyttet til og relevansen til oppgavens problemstilling. Internasjonal politikk teoriene realisme og konstruktivismen benyttes i oppgaven til å understøtte valget av de tre påstandene. Teoriene bidrar videre til å operasjonalisere påstandene. Operasjonaliseringen av påstandene viser hvilke utenrikspolitiske handlinger som vil vektlegges i analysen og underbygge de tre påstandene. Teoriene tilfører også ulike perspektiver for å tolke de utenrikspolitiske handlingene.

Påstandene brukes i oppgaven til å vise endringer i utenrikspolitiske målsettinger, handlinger og uttalelser til Russland over oppgavens tre tidsperioder. Disse periodene er fordelt som følger: Periode 1 omhandler hendelser før den russiske militære intervensjon i Syria 30.september 2015. Periode 2 er den russiske militære intervensjon i Syria og er satt fra 30.september 2015 til 26.februar 2016. Periode 3 inneholder overseelse av våpenstillstandsavtalen, etablering av fredssamtaler og Russlands militære uttrekning. Perioden er fra 27.februar 2016 til 30.april 2016. Jeg vil i analysen drøfte om Russlands utenrikspolitiske handlinger og uttalte målsettinger er sammenfallende. Jeg vil videre i analysen drøfte om målsettingene endrer eller utvikler seg i oppgavens perioder. Samlet sett vil analysen si noe om Russlands vilje og langsiktighet til å nå sine utenrikspolitiske målsettinger samt om disse gjenspeiles i Russlands utenrikspolitiske handlinger.

Utenrikspolitikk er de målsettinger en stat har formulert og de virkemidler en stat tar i bruk for å ivareta sine interesser på den internasjonale arena. En stats utenrikspolitiske handlinger er initiert som reaksjon på andre staters handlinger eller med utsikt til utfordringer og muligheter i de internasjonale omgivelser (Hovi & Malnes, 2011). Jeg skal i denne oppgaven

se på forholdet mellom utenrikspolitiske målsettinger og handlinger. Utenrikspolitiske handlinger benyttes for å oppnå ulike utenrikspolitiske målsettinger og utøves gjennom trusler, pressmidler eller tildeling av goder på den internasjonale arena. Utenrikspolitiske handlinger bidrar således med ulike virkemidler til oppnåelse av utenrikspolitiske målsettinger. Jeg vil i oppgaven se særlig på følgende to kategorier av utenrikspolitiske handlinger.

- *Militære handlinger:* Militær intervensjon eller bruk av militære ressurser som trusler eller pressmidler overfor andre aktører på den internasjonale arena.
- *Diplomatiske handlinger:* Bilaterale avtaler, allianser, samarbeid eller forhandlinger. Videre forstås dette som bruk av økonomiske, religiøse, sosiale eller teknologiske elementer som kan benyttes som pressmidler eller trusler.

Oppgaven benytter offentlige uttalelser i analysen av utenrikspolitiske handlinger og målsettinger. Offentlige uttalelser kan representere både en utenrikspolitisk handling og målsetting avhengig av formen, konteksten og ordlyden. Ved å illustrere intensjoner og ambisjoner til en stat kan uttalelsen uttrykke en utenrikspolitisk målsetting. I form av en trussel eller annonsering av eksempelvis avtaler gir uttalelsen uttrykk for en utenrikspolitisk handling.

1.2 Forskningsdesign og metode

Oppgaven er en dokumentanalyse som benytter offisielle russiske dokumenter i analysen. Russlands utenrikspolitiske konsept (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013) og Russlands nasjonale sikkerhetsstrategi (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009, 2015b) er de grunnleggende dokumentene som er tillagt hovedvekt i dokumentanalysen. Disse er supplert med offisielle russiske dokumenter i form av uttalelser, pressemeldinger, taler og møtereferat knyttet til Russlands Syria-politikk. De offisielle russiske dokumentene er hentet fra nettsiden til Russlands President og Russlands Utenriksdepartement. Dokumentene er valgt med bakgrunn i at de representerer Russlands utenrikspolitikk og er knyttet til oppgavens tematikk. Sekundær litteratur i oppgaven er forskningsrapporter, fagartikler og nyhetsartikler. Den sekundære litteraturen er valgt ut for å gi ulike perspektiver og tolkninger av Russlands dokumenter, uttalelser og utenrikspolitiske handlinger. Dette for å skape en best mulig balansert tilnærming til konteksten som

dokumentanalysen utføres i. Dokumenter publisert i etterkant av den valgte perioden er ikke med i oppgaven.

Gyldighet

Oppgavens problemstilling er knyttet til hvordan man forstår og tolker utenrikspolitiske målsettinger og handlinger. En av oppgavens begrensninger knyttes til hvordan en stats utenrikspolitiske målsettinger kan tydelig omgjøres til utenrikspolitiske handlinger i en form som dokumenterer et samsvar mellom selve målsettingen og handlingen. Denne begrensningen søkes å oppveies gjennom å bruke de offisielle uttalelser som argumentasjon for å bekrefte samsvar mellom en gitt utenrikspolitisk handling og oppgavens påstander.

En annen begrensning er om en kan fastslå en stats intensjon for en gitt handling. Intensjoner omfatter en stats ambisjoner, planlagt atferd og villighet til å ta kostnad for å oppnå egne mål. Intensjonen er grunnlaget for en målsetting, den kan endres og er ofte forbundet med en betinget situasjon. Intensjonen er ikke selve handlingene som utføres men en stats plan for å utøve en gitt handling eller atferd (Rosato, 2014\2015). En stat vil kunne forklare en utenrikspolitisk handling ulikt til ulike grupper, det innebærer eksempelvis at staten bruker en forklaring nasjonalt og en annen til det internasjonale publikumet. Dette gjør at en utenrikspolitisk handling vil kunne knyttes til flere utenrikspolitiske målsettinger. Videre vil offisielle dokumenter ikke nødvendigvis knytte en utenrikspolitisk handling til en utenrikspolitisk målsetting eller redegjøre med sikkerhet hvilke utenrikspolitiske målsettinger staten har. Dokumenter gir informasjon om saksforhold knyttet til en gitt kontekst, et gitt tidspunkt og for et gitt publikum. Det vil være muligheter for at disse er farget av ulike meninger og holdninger. Dette må en være bevist på ved bruk av dokumenter som kilde i en dokumentanalyse. Det er derfor viktig med en gjennomgående bevist holdning til alle dokumenter i oppgaven angående når de er skrevet, av hvem og for hvilke lesere og til hvilket formål de er laget.

En annen viktig faktor er at en utenrikspolitisk handling ikke nødvendigvis er planlagt, den kan være en konsekvens av en annen handling eller improvisert basert på den eksisterende situasjonens utvikling. Dette innebærer en risiko for at enkelte av de utenrikspolitiske handlingene denne oppgaven undersøker ikke er intendert fra staten i utgangspunktet, men et resultat av andre årsaker. Disse elementene er med på å gjøre det vanskeligere å avgjøre med

sikkerhet hva som var den utenrikspolitiske målsettingen for den utøvde utenrikspolitiske handlingen.

Oppgaven søker å redusere disse begrensningene på ulike måter der det er mulig. Gjennom etableringen av de tre påstandene søker oppgaven å utformes på en måte som gjør det mulig å besvare problemstillingen uten å forenkle eller komplisere forståelsen rundt Russlands utenrikspolitiske målsettinger og handlinger. Oppgaven tar utgangspunkt i de to mest sentrale overordnede russiske utenrikspolitiske dokumenter som er det russiske utenrikspolitiske konsept (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013) og den nasjonale sikkerhetsstrategi (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009, 2015b). For å redusere feiltolkninger og usikkerheter rundt Russlands utenrikspolitiske målsettinger og handlinger gjennomgås kort de viktigste endringene i den utenrikspolitiske utviklingen generelt på den internasjonale arena, spesifikt knyttet til Syria og internt i Russland i oppgavens tre definerte perioder. Dette gir også en bedre forståelse for konteksten og sammenhengen mellom Russlands utenrikspolitiske målsettinger og handlinger. Foruten dette velger oppgaven å behandle de offisielle russiske dokumentene som komplette og representative for staten Russlands intensjoner.

Pålitelighet

Oppgaven bruker dokumenter som representerer både det russiske og det vestlige perspektivet, dette for å motvirke ensidighet og øke påliteligheten til oppgaven. Dette til tross vil oppgavens resultater kun begrenset gjenskapes. Grunnen til dette er knyttet til fortolkninger og mengden av tilgjengelige kilder som omhandler oppgavens tema. Oppgaven benytter i hovedsak det russiske perspektivet i analysen av Russlands målsettinger og handlinger i Syria, men oppgaven viser også til noen av ulikhetene mellom det russiske og det vestlige perspektivet. Oppgaven er et produkt basert på en balansert dokumentanalyse og forståelse av de ulike teoriene og perspektivene som er omtalt. Oppgaven undersøker Russlands utenrikspolitiske målsettinger og handlinger på et overordnet nivå, det vil derfor kunne eksistere detaljer som oppgaven ikke fanger som vil kunne gi ulike konklusjoner. Etablerte holdninger, fordommer og behov til den som gjennomfører oppgaven vil kunne redusere nøytraliteten og objektiviteten som kreves for å gi en pålitelig besvarelse (Tjora, 2012). Idealet mitt var å være nøytral og balansert i behandlingen av oppgavens elementer. Den største utfordringen lå i å fokusere på det russiske perspektivet i tolkningene av de utenrikspolitiske målsettinger og handlinger.

Overførbarhet

Oppgavens konklusjoner og analyser vil i begrenset utstrekning kunne brukes til å belyse og sammenlignes med andre russiske utenrikspolitiske målsetninger og handlinger knyttet til andre områder enn de undersøkt i denne oppgaven. Oppgaven er rettet mot Russland i Syria og funnene vil dermed i stor grad være knyttet til dette. Påstandene benyttet i oppgaven er likevel av en generell art som kan brukes til å påpeke mer allmenne trekk. Disse kan uttrykke noe om forholdet mellom russiske utenrikspolitiske målsetninger og handlinger, dette kan med varsomhet overføres til andre sider innen Russlands utenrikspolitikk. Oppgavens overførbarhet er videre begrenset med bakgrunn i at dokumentanalysen i hovedsak er basert på dokumentene Russlands utenrikspolitiske konsept (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013) og den nasjonale sikkerhetsstrategi (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009, 2015b). Disse dokumentene er de førende for Russlands utenrikspolitiske målsetninger og handlinger, de er også gjeldende for oppgavens undersøkelses periode. Dette medfører at dokumentene er ansett tilstrekkelige for gjennomføringen av denne oppgaven. Denne begrensningen medfører at oppgavens overførbarhet til andre tidsperioder må utøves med varsomhet. For å kunne gi en tydelig overførbarhet til andre deler av Russlands utenrikspolitikk anses det nødvendig med ytterligere studier som sammen kan fremvise en trend og stabilitet i Russlands utenrikspolitikk.

Oppgavens oppbygging

Kapittel 2 gir en bakgrunnsforståelse av påstandenes tilknytning til Russlands utenrikspolitiske konsept (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013) og den nasjonale sikkerhetsstrategi (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009, 2015b). Påstandene belyses deretter med to ulike teoriretninger innenfor internasjonal politikk. Kapittel 3 omhandler perioden i forkant av den militære intervensjonen i Syria. Kapittel 4 omhandler perioden for Russlands militære intervensjon i Syria. Kapittel 5 omhandler perioden etter våpenstillstandsavtalen. Hovedmålet med kapitlene er å vise variasjonen i Russlands utenrikspolitiske handlinger relatert til Syria og hvordan de utenrikspolitiske målsettingene utvikles gjennom de periodene oppgaven omfatter. Kapittel 3, 4 og 5 er oppbygd slik at de først gir en beskrivelse av hovedlinjene i hver av de tre periodene, før jeg drøfter perioden med utgangspunkt i de tre påstandene om Russlands utenrikspolitiske målsettinger. I konklusjonen drar jeg frem de viktigste funnene fra de foregående kapitlene og besvarer problemstillingen.

2 Russlands utenrikspolitiske målsettinger

I dette kapitlet vil jeg først gjennomgå de hoveddokumentene som ligger til grunn for oppgavens påstander. Her vil jeg redegjøre kort for dokumentenes generelle innhold og fremheve dokumentenes viktigste trekk for oppgaven. Deretter belyser jeg oppgavens tre påstander i lys av teoriene realisme og konstruktivisme. Her operasjonaliseres også påstandene. Operasjonaliseringen viser hvilke elementer som vektlegges i den videre analysen. Oppgavens påstander benyttes til å si noe om Russlands utenrikspolitiske målsettinger på det internasjonale, regionale og nasjonale nivået.

2.1 Russlands utenrikspolitiske konsept (2013)

Det russiske utenrikspolitiske konseptet (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013) var en oppdatering av tidligere utgitt dokument. Det utenrikspolitiske konseptet ble etablert i 2000, deretter oppdatert i 2008 og igjen i 2013. Russlands utenrikspolitiske konsept representerte en sammenstilling av flere dokumenter som Russlands konstitusjon, internasjonal rett, den nasjonale sikkerhetsstrategi, den militære doktrine og andre dokumenter relatert til utenrikspolitiske området. Dokumentet representerte dermed Russlands samlede utenrikspolitiske målsettinger i oppgavens periode.

Bakgrunnen for oppdatering av det utenrikspolitiske konseptet lå i endringen i verdenssituasjonen. I perioden 2005-2008 ble Russlands utenrikspolitikk fokusert rundt selvhevdelse og etablering av Russland som en stormakt. Endringen i utenrikspolitikken ble knyttet til USAs skiftede fokus til regimeskifter og Vestens ønske om å omforme det post-sovjetiske rom. Med bakgrunn i dette og en økt frykt for revolusjon og terroranslag på russisk jord, ble det et forsterket fokus på ikke-intervensjonsprinsippet fra Russland. I President Dmitry Medvedevs periode fra 2008-2012 endret utenrikspolitikk fokuset seg til økt alliansebygging med Vesten og BRICS landene. Endringene i utenrikspolitikken var knyttet til den globale finanskrisen, den negative utviklingen i Midtøsten og et forsøk på å forbedre forholdet til USA. Putins gjenvalg som President i 2012 kom sammen med demonstrasjoner i Russland, økt uro i Midtøsten og det post-sovjetiske rom. Fokuset til Russland utenrikspolitikk ble et krav om en internasjonal anerkjennelse av Russlands verdier og interesser. Denne utviklingen medførte til et større avvik mellom Russland og Vesten på den internasjonale arena, herunder spesielt Ukraina, USAs rakettforsvar i Europa og Midtøsten (Andrei P. Tsygankov, 2016). Hensikten med dokumentet var å skape et rammeverk for

Russland på den internasjonale arena (Monaghan, 2013). Dette oppnådde dokumentet ved å liste de grunnleggende utenrikspolitiske målsettingene og gjennomgå sentrale aspekter i den endrede verdenssituasjonen.

Hovedprioritetene til Russlands utenrikspolitiske konsept var basert på de grunnleggende prinsipper om å beskytte og forsterke statens suverenitet, territorial integritet og Russlands status internasjonalt. Videre prioriteringer omfattet å skape gunstige betingelser for økonomisk vekst, den internasjonale rettens forrang og likeverdig partnerskap på den internasjonale arena. Konseptet tok for seg utfordringene Russland stod over, her omtaltes økonomisk uavhengighet og utvikling, grensekryssende trusler i form av terrorisme, samt ensidige sanksjoner og handlinger utenfor FNs rammeverk, spesielt regimeskifte i suverene stater. Ikke-intervensjonsprinsippet var således gjennomgående i dokumentet da det ble knyttet til internasjonal rett som en grunnleggende utenrikspolitisk målsetting og gjennom regimeskifte i suverene som en utfordring verdenssystemet.

Det utenrikspolitiske konseptet viste gjennomgående Russlands utvikling og forståelse av den internasjonale arena og intensjonen om å etablere Russland som et internasjonalt senter og modell. Ved å etablere seg som et maktsenter i Eurasia mente Russland de vil bli en større del av den globale maktbalansen. Dette ville sikre statens sikkerhet ytterligere ved å skape økt handlingsfrihet, samtidig som det reduserte USAs dominans på den internasjonale arena. Det spesifiserte videre Russlands rolle som motpol på den internasjonale arena som konsistent og vedvarende. Dette medførte ansvar for den globale sikkerhet og den internasjonale agenda. Konseptet framholdte Russlands fortsatte negative holdning til NATOs ekspansjon og USAs rakettforsvar i Europa.

Det utenrikspolitiske konseptet viste til endringer i maktbalansen. Denne endringen i maktbalansen ble begrunnet med økonomisk vekst i Asia. Videre bidro endringen til en voksende ustabilitet i de internasjonale relasjonene. For Russland medførte dette et fortsatt fokus på det post-sovjetiske rom. Den endrede maktbalansen skapte mulighet for økt fokus på bilateralt samarbeid med USA basert på likeverdige premisser og respekt for Russlands nasjonale interesser. Russlands forhold til EU, NATO og USA ble over flere punkter behandlet i dokumentet. Midtøsten var kun omtalt kort.

«Russia will be making a meaningful contribution to the stabilization of the situation in the Middle East...and will consistently promote peace...on the basis of respect for

sovereignty, territorial integrity of states and non-interference in their internal affairs». (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013, p. 21)

Denne delen gjentok deler av Russlands egne hovedprioriteringer relatert til suverenitet og territorial integritet. Den gjentok også ikke-intervensjonsprinsippets viktighet. Dette viste en tydelig russisk holdning til aktivitetene i regionen og hva Russland ville bidra med. Russlands utenrikspolitiske handlinger i relasjon til Syria ble støttet videre av følgende punkt:

«...will seek political and diplomatic solutions to regional conflicts through collective actions of the international community in strong belief that modern conflicts cannot be resolved through the use of force and their settlement should be sought through inclusive dialogue and negotiations of all parties rather than through isolation of them». (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013, p. 10)

Dette viste Russlands konsekvente holdning til å søke politiske løsninger og underbygger ikke-intervensjonsprinsippet. Disse sitatene var viktige for analysen da de bekreftet en bevist strategi rundt Russlands utenrikspolitiske handlinger i relasjon til Syria. Dette dokumentet bidro til å gi forklaringer til Russlands utenrikspolitiske handlinger. Det ga videre en oversikt over de ulike sikkerhetsutfordringene som formet de utenrikspolitiske målsettingene i perioden basert på den nasjonale sikkerhetsstrategi.

2.2 Russlands nasjonale sikkerhetsstrategi (2009)

Russlands nasjonale sikkerhetskonsept kom i 2000 sammen med Vladimir Putins første presidentperiode. Dette dokumentet ble del av grunnlaget for utformingen av Russlands utenrikspolitiske konsept. Det ble fornyet til nasjonal sikkerhetsstrategi i 2009. Russlands nasjonale sikkerhetsstrategi (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009) representerte en systematisk gjennomgang av Russlands strategiske prioriteringer, mål og midler for innenriks - og utenrikspolitikken. Den søkte å definere de nasjonale og internasjonale truslene. Strategien utformet grunnlaget for utviklingen og sikringen av den nasjonale sikkerheten. Den presenterte en plan for handlinger og midler som i følge strategien skulle garantere Russlands nasjonale sikkerhet. Dokumentet bar preg av Russlands optimisme og selvtillit.

«The preconditions have been formed for the reliable pre-emption of internal and external threats to national security, as well as for the dynamic development and

transformation of Russia into a world leader with...influence over global affairs».
(The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009, p. 1)

Dette sitatet reflekterte Russlands gjenoppbygde stormakts identitet, samtidig som den viste et Russland som hadde tro på sine kapabiliteter til å håndtere sikkerhetstruslene. Dette gjorde at den nasjonale sikkerhetsstrategien representerte et verdenssyn hvor Russlands posisjon på den internasjonale arena var mer selvsikker, dette med bakgrunn i at forutsetningene for nasjonal sikkerhet var oppnådd.

Den nasjonale sikkerhetsstrategien fokuserte på myke og harde sikkerhets trusler, samtidig som den viste behov for internasjonalt samarbeid og økonomisk utvikling. Definisjonene på nasjonal sikkerhet ble utvidet og omfattet alt fra helse, kultur, økonomi, teknologi etc. Videre ble sikkerhet ansett som del av en bærekraftig utvikling av Russland (Dimitrakopoulou & Liaropoulos, 2010). Strategien fokuserte på å forbedre livskvaliteten til befolkningen. Den viste til nye økonomiske og politiske sentre som skapte endringer i det geopolitiske verdensbildet. Russlands langtidssinteresser ble listet med utvikling av økonomien øverst, deretter kom beskyttelse av statens konstitusjonelle system, territorial integritet og suverenitet. Den tredje langtidssinteressen var å bli en stormakt. Strategien omtalte at sikkerhet oppnås gjennom bærekraftig utvikling av ulike elementer spesielt økonomisk vekst (Morales, 2009). Strategien bekreftet at Russlands nasjonale interesser var å sikre Russlands suverenitet og forsterke Russlands posisjon som stormakt på den internasjonale arena.

Strategien ga uttrykk for at Russlands fryktet de nasjonale interessene skulle påvirkes negativt av den gjentagende ensidige maktbruken på den internasjonale arena. De nasjonale truslene var knyttet til brudd på det nasjonale samhold og territoriale integriteten, samt terror og ødeleggelse av stats-funksjoner. Strategien hadde en mindre fiendtlig tone mot USA og NATO. Den uttrykte et Russland villig til å samarbeide med NATO om felles interesser, såfremt Russland ble anerkjent som en likeverdig partner. Den viste også et ønske om et likeverdig strategisk partnerskap med USA. Dette til tross at USA representerte en av de største truslene til Russlands nasjonale sikkerhet, dette gjennom sin rolle i NATO, etablering av rakettforsvar i Europa og USAs regimeskifte-politikk. Strategien gjenspeilet viktigheten av å være en atommakt ved å peke mot atomavskrekking og atomparitet med USA.

Strategien uttrykte fare for svekkelse av Russlands politiske, økonomiske og militære innflytelse. Et av punktene omtalte å øke statens militære potensiale til et tilstrekkelig nivå,

samt inneha en militær tilstedeværelse i strategiske viktige regioner for å ivareta den nasjonale sikkerheten. Videre uttrykte den at konflikter i nabostater utgjorde en trussel til Russlands sikkerhet. Strategien fokuserte videre på russiske tradisjoner og verdier som motvekt til noen av de sikkerhetsutfordringer som Russland hadde. Strategien omtalte Midtøsten i form av at konfliktene ville fortsette å ha en negativ påvirkning på den internasjonale situasjonen. Videre presiserte den Russlands ansvar til å bidra til sikkerheten på den internasjonale arena, samt være forsvarer av staters suverenitet.

2.3 Russlands nasjonale sikkerhetsstrategi (2015)

Russlands oppdaterte nasjonale sikkerhetsstrategi (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2015b) ble lansert 31. desember 2015. Strategien representerte et strategisk dokument som søkte å definere nasjonale interesser, strategiske prioriteringer, mål og midler for å forsterke den nasjonale sikkerheten og statens bærekraftige utvikling. Den vurderte betingelser og faktorer som kunne skape en direkte eller indirekte trussel til Russlands nasjonale interesser. Dokumentet inneholdt en større bredde i beskrivelsene av punktene, beskrivelsene var også mer spisset og konkrete enn tidligere versjoner.

«Russia has demonstrated the ability to safeguard sovereignty, independence, and state territorial integrity and to protect the rights of compatriots abroad. There has been an increase in the Russian Federations role in resolving the most important international problems, settling military conflicts, and ensuring strategic stability and the supremacy of international law in interstate relations». (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2015b, p. 3)

Sitatet presenterte et ambisiøst Russland som evnet å nå sine mål og viste stolthet i sine bidrag på den internasjonale arena. Dette gjorde at strategien fokuserte på et Russland med økt innflytelse og prestisje på den internasjonale arenaen (Oliker, 2016). Med sin stormaktstatus prioriterte Russland å utøve handlinger på den internasjonale arena med mål om strategisk stabilitet og gjensidige fordeler i en kontekst med multipolaritet. Likevel indikerte den at Russland ikke var fornøyd med dagens prestisjenivå og søkte å utbedre dette. Den nasjonale prioritet var fortsatt å forsterke statens forsvar, beskytte det konstitusjonelle systemet, suvereniteten og territorial integritet. Strategien fokuserte på en økt samling nasjonalt rundt staten. Dette gjennom russiske tradisjoner, kultur og verdier som skulle binde befolkningen tettere sammen i kampen mot terrorisme, ekstremisme og vestlige verdier.

Strategien omtalte hvordan verdensbildet ble endret ved at faktorene i det utvidede nasjonale sikkerhetsbegrepet innen økonomi, teknologi og sosial orden i økende grad ble benyttet som våpen. Kritikken av Vesten var mer fiendtlig og eksplisitt i dette dokumentet (Galeotti, 2016). Vesten gjennom NATO var fortsatt en hovedtrussel til Russlands sikkerhet. Strategien viste videre til eksterne elementer som aktivt forsøkte å svekke Russland politisk, økonomisk og militært. Russland anså at dette bidro til å undergrave den internasjonale sikkerheten og stabiliteten. Strategien nevnte eksempelvis kontroll over transportruter og kamp om ressurser eksplisitt. Strategien ga uttrykk for en frykt rundt militarisering og våpen kappløp prosesser i de nærliggende regioner. Strategien poengterte at Russland ikke vil gå inn i kostbare konfrontasjoner eller delta i nye våpenkappløp for å forfølge sine nasjonale interesser.

Trusler innenfra ble ansett like viktige som de utenfra. Russlands sikkerhetsutfordringer omfattet eksempelvis spenningene i det Euroasiatiske området, økonomisk stagnasjon, provokasjon av ustabilitet innenlands, konflikter utenlands, IS og vestlig støtte til Ukraina. Regimeskifter utgjorde fortsatt en sikkerhetsutfordring.

«The practice of overthrowing legitimate political regimes and provoking intrastate instability and conflicts is becoming increasingly widespread... Territories affected by armed conflicts are becoming the basis for the spread of terrorism, interethnic strife, religious enmity and other manifestations of extremism». (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2015b, p. 4)

Strategien viste med dette bekymring for konsekvensene av Vestens regimeskifte praksis. Konsekvensene var nye ustabile områder som skapte økt territorium som ikke ble kontrollert av en stat. Strategien uttrykte videre at dette medførte økt fare for spredning av farlig materiale, dette refererte tilbake til Syrias kjemiske stridsmidler. Strategien viste med dette at hendelsene og konsekvensene i relasjon til utviklingen i den syriske borgerkrigen var blitt del av strategien. Dette viste også punkt 18 i strategien:

«...IS and the strengthening of its influence is the result of the policy of double standard to which some states adhere in the sphere of the fight against terrorism». (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2015b, p. 4)

Russland viste i strategien en økt vilje til å peke på andre aktørers konkrete handlinger som medførte økte sikkerhetsutfordringer både nasjonalt og internasjonalt. Utover dette var ikke

Midtøsten omtalt i strategien, men strategien viste at hendelsene i Midtøsten i økende grad var blitt inkorporert i dokumentet.

2.4 Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt

Denne påstanden var gjennom det utenrikspolitiske konseptet (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013) og den nasjonale sikkerhetsstrategien (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009, 2015b) bekreftet som en av Russlands hovedmålsetting i utenrikspolitikken på internasjonal nivå. Russlands utenrikspolitikk ble påvirket av statens ambisjoner, det som skjedde nasjonalt og samspillet med andre stater, spesielt Vesten. Dette gjorde at Vestens ulike handlinger, reaksjoner og praksis påvirket utviklingen av den russiske utenrikspolitikken. I Russlands perspektiv hadde USA i lengre perioder satt den internasjonale agenda og kontrollert Russlands handlefrihet (Nau & Ollapally, 2012). I tillegg hadde Vestens forsømmelse i forhold til det internasjonale lovverket underbygd Russlands ønske om å representere en motpol til Vesten på den internasjonale arena (Wilhelmsen, 2015).

I lys av konstruktivismen var stormaktstatus en måte å få aksept og godkjenning fra Russlands signifikante Andre. Dette var avgjørende for Russlands identitet og nasjonale sikkerhet. Ved å være en likeverdig aktør på den internasjonale arena ble statens overlevelse sikret. I lys av realismen skapte stormaktstatusen at Russland fikk en ny rolle på den internasjonale arena. En rolle hvor Russland kunne sette agenda og forfølge egne nasjonale interesser. Russlands stormaktstatus utjevnet maktbalansen på den internasjonale arena, som stormakt demonstrerte Russland på nytt evnen til å forsvare statens suverenitet. Dette medførte en økt nasjonal sikkerhet da det bidro til å avskrekke andre aktører fra angrep.

Realismen omhandler studien av kampen om makt mellom stater hvor den enkelte stat forsøker å beholde eller øke sin makt (Morgenthau, 2006). Ved at det ikke eksisterer noen til formelt å avgjøre uenigheter og fremtvinge forlik, vil hver enkelt aktør se på egne interesser relativt til de andre aktørers interesser. Dette gjør at det vil være fokus på å vurdere egne evner relativt til andre aktørers evne til å forsvare seg selv og etablere buffersoner som vil gjøre forsvaret sterkere (Posen, 2009). Dette medfører hva Robert Jervis (1978) omtaler som en stats sikkerhetsdilemma, hvor det å øke en stats sikkerhet reduserer sikkerheten til andre stater.

Realisme teorien har et perspektiv som vektlegger materielle kapabiliteter og stormaktstatus som statlige utenrikspolitiske målsettinger. De nasjonale interessene er konstante og definert som bevaring eller forbedring av statens makt på den internasjonale arena (Andrei P. Tsygankov, 2012). Robert Jackson (Jackson & Sørensen, 2013) omtaler utenrikspolitikken drivere å være den nasjonale sikkerheten og statens overlevelse innenfor realismen. Russland handler innenfor de samme begrensningene som andre nasjoner i et internasjonalt anarki (Andrei P. Tsygankov, 2012). Faktorer som ideologi, styresett og politisk kultur tilskrives en viss betydning men i denne teorien er deres hovedrolle å spesifisere, dekke over eller forsvare statens nasjonale interesser.

Konstruktivisme teorien er basert på at verden er sosialt konstruert. En forstår og tilegner seg kunnskap om verden ut fra et sett med ideer. Disse ideene former vår forståelse av verden og uttrykkes gjennom handlinger. Staters handling og atferd er resultater av ideene og ikke rasjonelle interesser (Wendt, 1992). Ideer påvirker politikk på ulike måter og bidrar til å tillegge handlinger mening og en forklaring til resultatet (Goldstein & Keohane, 1993). Identiteten utvikles og vedlikeholdes i samhandlinger med andre. Dette gjør at verden blir konstruert gjennom handlingene til aktørene. Maktpolitikk er konstruert og anarki er hva stater gjør det til (Wendt, 1992). Aktører samhandler basert på den meningen samhandlingen har. Man handler ulikt mot fiender enn mot venner, dette gjør at trusselen er ulik selv om den strukturelle posisjonen er lik. Maktbalansen påvirker staters vurdering, men avhenger av den intersubjektive forståelsen og forventningene til seg selv og andre. Dette ble eksemplifisert gjennom USA og Sovjets enighet om ikke lenger å være fiender, dette medførte endringer i hvordan man behandlet og forstod den andre statens handlinger og dermed resulterte i at den kalde krigen var over (Wendt, 1992).

Den internasjonale arena er ikke kun for militære, økonomisk eller diplomatiske instrumenter men en måte å sosialisere statene og forstå de ulike interessene i verdenspolitikken (Andrei P. Tsygankov, 2012). Konstruktivisme teorien har et perspektiv basert på persepsjoner av virkeligheten, ikke virkeligheten i seg selv. Dette medfører at stater kan oppnå sikkerhet ved å presentere seg som mektigere enn det de i realiteten er (Hovi & Malnes, 2011). I konstruktivismen står identitet som et sentralt element. Perspektivet denne teorien gir omhandler hvordan noe gis verdi basert på anerkjennelse fra en signifikant annen part. For Russland er den signifikante andre Vesten (Andrei P. Tsygankov, 2012).

I den russiske befolkningen eksisterte det en utbredt oppfatning om at Russland hadde vært og fortsatt var en stormakt. Russland skulle dermed behandles deretter på den internasjonale arena (Nau & Ollapally, 2012). Det viste hvordan konstruktivismen gjennom den nasjonale identiteten skapte et bilde av Russland som en stormakt. I Russlands utenrikspolitikk hadde stormaktstatus betydning for Russlands utenrikspolitiske handlinger og nasjonale sikkerhet. I en meningsmåling fra mars 2015 svarte 68 % at de anså Russland som en stormakt (Kolesnikov, 2015, p. 3). 86 % svarte at Russland var en stat alle frykter. Meningsmålingen viste at stormaktdemonstrasjoner bidro til å oppnå et sterkere samhold i befolkningen (Kolesnikov, 2015). Meningsmålingen viste at Russland søkte å trygge nasjonal sikkerhet gjennom å være en fryktet og respektert stormakt i tråd med realisme perspektivet. Konstruktivismen tilsa at ved å handle som en stormakt var man en stormakt. Således var de russiske utenrikspolitiske handlingene i relasjon til Syria del av hva som gjorde Russland til en stormakt.

Stormaktstatus var med til å utjevne maktbalansen på den internasjonale arena. Innen realismen var det gjennom maktbalansen man begrenset andre aktørers interesser på den internasjonale arena. Det var dermed viktig for Russland å få utjevnet maktbalansen slik at Russland kunne øke egen innflytelse og redusere andres på den internasjonale arena. Ved å utligne maktbalansen kunne Russland gjenerobre plassen i verdenssamfunnet som en stor og viktig aktør på lik linje med USA. En utjevning av maktbalansen var i tråd med realismen hvor å øke egen makt var essensielt for å øke den nasjonale sikkerheten og sikre statens overlevelse. I konstruktivismen var aksepten fra den signifikante Andre avgjørende for statens handlinger. Dette var en årsak til Russland ønske om å bli ansett som en likeverdig aktør og dermed et mer reelt alternativ til de vestlige verdier og handlinger. Innenfor konstruktivismen ville Russland ved å være en likeverdig aktør og et alternativ til Vesten bedre sikre det politiske styresettet og egen suverenitet. Syria representerte for Russland en arena hvor de kunne tydeliggjøre seg som et reelt alternativ til USA og oppnå premisser som en likeverdig aktør. Russlands utenrikspolitiske handlinger i Syria endret maktbalansen slik at USA i større grad ble nødt til å forholde seg til og samarbeide på Russlands premisser. Innen konstruktivismen hadde Russland ved sin militære intervensjon i Syria gjenerobret sin plass i verdensbildet og ved forhandlingsbordet. Russland hadde skapt en ide om at de satt på nøkkelen til en løsning i Syria. Dette gjennom Russlands diplomatiske handlinger med det

sittende syriske regimet siden konflikten start og den russiske militære kapasiteten som etablerte seg i Syria høsten 2015.

Suverenitet verdsettes av stormakter i form av frihet til utenrikspolitiske handlinger. Dette inkludert utøvelse av krig, eksklusiv myndighet over internt anliggende og anerkjennelse som en legitim internasjonal aktør (Ziegler, 2007). En av de primære faktorene for Russland innenfor både realismen og konstruktivismen var å sikre statens sikkerhet og overlevelse, dette medførte å maksimere handlingsfriheten til statens suverenitet. Suverenitetsbegrepet fikk et økt fokus i Russland etter Putins tiltredelse i 1999, dette var knyttet til de økte terroristaktivitetene i Russland, samt revolusjonene i det post-sovjetiske rom (Andrei P. Tsygankov, 2016).

Ved Putins gjeninntreden som President i 2012 ble suverenitetsbegrepet ytterligere forsterket i utenrikspolitikken. Denne forsterkningen av suvereniteten var i realismen med til å sikre statens overlevelse og den nasjonale sikkerheten. Russland etablerte en tredelt tilnærming til suverenitet (Trenin, 2014). Den første var ikke-intervensjonsprinsippet, dette prinsippet skal beskytte alle stater rett til selv å forme sine politiske, økonomiske, kulturelle og sosiale systemer uten innblanding utenfra. Dette begrepet omhandler videre at urett begått innad i en stat ikke skal være en legitim grunn til bruk av væpnet makt mellom suverene stater (Bratberg, 2015). Den andre var suverenitet internasjonalt gjennom handlefrihet som sikret de russiske interessene globalt og regionalt. Den tredje var suverenitet gjennom befolkningens samling rundt de felles nasjonale verdiene (Trenin, 2014). Utøvelse av suverenitet ble således et privilegium for stormakter. Det var ikke-intervensjonsprinsippet Russland refererte til når de forklarte sin beskyttelse av det sittende syriske regimet. Gjennom konstruktivismen konstruerte Russland seg som stormakt ved å hevde forsvar av ikke-intervensjonsprinsippet. På denne måten ble Russlands politiske styresett og retten til å håndtere intern uro uten ekstern innblanding indirekte forsvart gjennom konstruktivismen

En viktig forutsetning for å være en stormakt var militære kapabiliteter. Enkelte anså Russland som en fallende supermakt basert på Russlands manglende likeverdige militære kapasiteter i sammenligning med USA og deres allierte (Rumer, 2015). I realismeperspektivet var fokuset på militære kapabiliteter til utøvelse av makt. Når det gjaldt Russlands militære kapasiteter var de sammenlignet med vestlige standarder og rammeverk. Dette ga rom for undervurderinger og feilaktige vurderinger tilknyttet Russlands militære kapabiliteter og

intensjoner. De vestlige standarder tok ikke hensyn til faktorer som Russlands historiske, politiske og strategiske kontekst. Dette bidro til at de russiske endringene av de militære kapabiliteter ble bagatellisert av Vesten. I 2012 definerte den amerikanske forsvarsanalytikeren Stephen Blank Russlands militære kapabiliteter som utdaterte (Renz, 2014). Dette illustrerte et realismeperspektiv hvor man måler tilnærmet identiske kapabiliteter mot hverandre, slik sett var Russland underlegne USA og deres allierte i en konvensjonell krig. I Russland var ikke alle styrkene underlagt forsvarsdepartementet og det var utviklet ulike metoder som benyttet alle tilgjengelige virkemidler. Russland demonstrerte en sterkt oppgradert russisk militær kapabilitet gjennom sine aksjoner i Øst-Ukraina, Krim og Syria.

De nye russiske militære kapabilitetene fikk Vesten til å bekymre seg for hva Russland ville gjøre i fremtiden. Spesielt var fokuset på den sømløse overgangen fra fred til krig, hvor andre enn militære virkemidler benyttes for å beseire en fiende. Dette viste hvordan Russland gjennom konstruktivisme perspektivet konstruerte økt stormaktstatus gjennom bruk av andre avgjørende virkemidler. I en senathøring i april 2016 uttalte den amerikanske Generalen Mark Milley at ved et russisk angrep på de baltiske statene ville de militære styrkene i Europa være «Outraged, outgunned, but also outnumbered» inntil ankomst av amerikanske forsterkninger (Shlapak & Johnson, 2016). Dette med bakgrunn i Russlands tilgang på rask styrkeoppbygging, formidabelt luftvernsmissilforsvar, luftstyrker og det faktum at Russlands langdistansevåpen hadde en lengre rekkevidde enn europeiske og amerikanske våpen. Dette viste at Russlands militære kapabiliteter var fryktet og kapable til å utøve makt i realisme perspektivet. Innen realismen viste dette at Russlands egne evner var større relativt til andres evne til å forsvare seg og ville dermed bedre beskytte eget terreng, befolkningen og dens verdier. Det viste også at konstruktivismen gjennom anerkjennelse fra den signifikante Andre fikk bekreftet egen rolle og makt på den internasjonale arena.

Økonomi er innen realismen et av de elementene som er med å definere at man er en stormakt (Waltz, 2010). Økonomien var en tilbakevendende utfordring for Russland. Den positive økonomiske utviklingen på tidlig 2000 tallet ble fra 2014 redusert. Den økonomiske nedgangen til Russland var knyttet til fallende oljepriser og konsekvensene av vestlige sanksjoner, dette forklarte den dårlige utsikten i økonomien fremover selv om den verste nedgangen var over. For å unngå å miste stormaktstatus og den opparbeidede makten på den internasjonale arena måtte Russland demonstrere økonomisk evne og overlevelse. De vestlige sanksjonene ville hatt en redusert effekt dersom Russland evnet å gjøre seg mindre avhengig

av Europa økonomisk. I realismen betød dette en maktforskyvning, Vesten ville fått redusert sine virkemidler for å begrense Russland. En maktforskyvning bidro dermed også til å sikre statens overlevelse og den nasjonale sikkerhet som også innbefattet økonomisk utvikling. I det utenrikspolitiske konseptet (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013) og den nasjonale sikkerhetsstrategien (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009, 2015b) var det indikert at Russland ønsket å utjevne maktbalansen gjennom økonomisk vekst. Den reduserte økonomiske veksten kan forklare at Russland valgte å gå inn med militære kapabiliteter i Syria, dette med bakgrunn i at de var tilgjengelige mens økonomien var redusert.

I analysen av denne påstanden velger jeg å legge vekt på internasjonale utenrikspolitiske handlinger som indikerer stormaktstatus. Dette i form av eksempelvis aktiviteter som presenterer Russland som et reelt alternativ til Vesten, bruk av veto i FNs sikkerhetsråd samt internasjonale forhandlinger og avtaleinngåelser. Jeg vil videre vektlegge utenrikspolitiske handlinger som på den internasjonale arena bidrar til å øke Russlands nasjonale sikkerhet, dette eksempelvis gjennom destabilisering av vestlige allianser, bruk av militære handlinger og demonstrasjon av militære kapabiliteter.

2.5 Russland involverer seg i Syria for å sikre fotfeste i Midtøsten

Sikkerhetstrusler i Russlands nærliggende områder, politisk isolasjon og økonomiske interesser var faktorer for Russlands ønske om å etablere seg i Midtøsten (Kozhanov, 2016). Tilgang til vestlig teknologi gjennom Israel var også en faktor (Lavinder, 2016). Russlands utenrikspolitiske konsept (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013) definerte disse faktorene som grunnleggende målsettinger i Russlands utenrikspolitikk.

«Creating favorable external conditions for a steady and dynamic growth of the Russian economy and its technological modernization...helping to overcome existing and prevent potential tensions and conflicts in regions adjacent to the Russian Federation». (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013, p. 2)

For Russland var etableringen av et fotfeste i Midtøsten en måte å utjevne maktbalansen og unngå en økt vestlig påvirkning i regionen. Maktbalansen i realismeperspektivet eksisterer for at frykten for gjengjeldelse skal avskrekke staters maktambisjoner. Maktbalansen bidrar dermed til å sikre en grad av sikkerhet og orden på den internasjonale arena. En stat kan

balansere en motstanders makt ved bruk av ulike virkemidler. Eksempler på slike virkemidler er bruk av militære kapabiliteter for å avskrekke en motstander. Et annet er å begrense tilgang til viktige områder og ressurser.

Ved å balansere motstanderen etableres en likeverdighet og gjensidig avskrekking fra å angripe hverandres i realismeperspektivet. Balansering av makten realiserer statens territorielle sikkerhet og politiske uavhengighet (Hovi & Malnes, 2011). På starten av 2000 tallet ble det etablert et strategisk partnerskap mellom Russland og USA med bakgrunn i internasjonal terrorisme bekjempelse. Dette antydte at Vesten endelig anså Russland som en seriøs aktør, det ble opprettet eget NATO-Russland råd og Russland ble del av G8 (Wilhelmsen, 2015). Å bli ansett som en seriøs og likeverdig aktør var i realismen del av maktbalansen. Maktbalansen var det som sikret statens interesser på den internasjonale arena. Fra 2008 opplevde Russland på nytt at NATO fortsatt søkte seg nærmere den russiske grensen. Det var også en økt spredning av vestlige verdier til det post-sovjetiske rom (Andrei P. Tsygankov, 2016). Disse faktorene medvirket til at Russlands oppfattet at Vesten søkte å svekke Russland. I realismeperspektivet viste dette Russlands manglende evne til å forsvare sin suverenitet. For å motvirke dette returnerte Russland til økt selvhevdelse på den internasjonale arena.

Russlands stormaktstatus på den internasjonale arena ble dermed mer aktiv ved Russlands retur til en mer selvhevdende utenrikspolitikk i 2012. Dette utenrikspolitiske skiftet var knyttet til endringene i forholdet mellom Russland og Vesten. I konstruktivismen er det gjennom samhandling på den internasjonale arena stater handlinger tillegges mening. Samtidig bidrar samhandling til utvikling av den nasjonale identiteten og de nasjonale interesser. Samhandlingene bidrar videre til å utvikle statens identitet og interesser. Innen konstruktivismen er det anerkjennelsen fra den signifikante Andre spesielt viktig. Samhandlingene på den internasjonale arena bidrar til anerkjennelse av nasjonale interesser og staten som en likeverdig aktør på arenaen. En manglende anerkjennelse av Russlands interesser medførte et behov for bruk av sterkere virkemidler i utenrikspolitikken for å oppnå den ønskede anerkjennelsen.

Russland og Syria besitter en historie og hadde tette bånd gjennom våpenhandel og den russiske marinebasen i Tartus. Russlands utenrikspolitiske handlinger i Syria gjorde Russland automatisk til en motpol til Vesten i Midtøsten. Ved å presentere seg som en uunnværlig

partner for Vesten i kampen mot IS ble det åpnet for en redefinering av USAs forhold til Russland. Det gjorde videre at man unngikk en gjentakelse av Libya scenarioet i regionen. Syrias uendelige tragedie var en belastning for både EU og USA, for Russland representerte Syria en mulighet til å forskyve maktbalansen (MacFarquhar & Kramer, 2015). Den russiske militære intervensjonen i Syria endret den syriske borgerkrigen. Den militære intervensjonen skapte også en tettere militærallianse mellom Russland, Iran og Hizbollah.

I den syriske borgerkrigen støttet Russland og USA ulike sider, dette representerte den fundamentale uenigheten om den felles forståelsen av suverenitet, intervensjon og bruk av makt på den internasjonale arena (Trenin, 2014). For realismen var å utjevne maktbalansen tilsvarende å øke egen makt. I konstruktivismen ville endringene av maktbalansen øke den nasjonale sikkerheten og forsterke Russlands stormaktstatus. Russland som en motpol til USA forsterket også den nasjonale identiteten som stormakt og alternativ til Vesten.

I analysen videre velger jeg å legge vekt på regionale utenrikspolitiske handlinger som indikerer stormaktshevdelse. Med dette menes utenrikspolitiske handlinger som utøves i regionen og basert på at Russland er en stormakt. Eksempelvis ved å støtte det sittende syriske regimet, bruk av ikke-intervensjonsprinsippet og forfølgelse av andre nasjonale interesser som våpenhandel og marinebasen i Syria. Jeg vil videre vektlegge utenrikspolitiske handlinger knyttet til regional maktbalansering. Dette gjennom eksempelvis aktivt hindre regimeskifte i Syria og etablering av en russisk militær tilstedeværelse i Syria.

2.6 Russland involverer seg i Syria for å sikre stabilitet i Russland.

Den russiske utenrikspolitikken handlet ikke bare om fysisk sikkerhet og materielle interesser, men også om status, prestisje og ære (Götz, 2016). Disse elementene underbygde den nasjonale identiteten som sikret et stabilt innenriksklima i Russland. Den nasjonale identiteten skulle fungere som en sikkerhet mot opposisjon og terrorisme.

Gjennom den nasjonale sikkerhetsstrategi (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009, 2015b) viste Russland at de er bekymret for utviklingen i det post-sovjetiske rom. Ustabilitet og uro i det post-sovjetiske rom skapte ringvirkninger til Russland, noe som ikke var ønskelig. Videre var det bekymring rundt den store tilflyt av russiske fremmedkrigere i Syria. Fremmedkrigere som vendte hjem skapte en økt trussel for terrorisme i Russland, spesielt i tidligere konflikt områder som Kaukasus. Russlands utenrikspolitiske

handlinger i Syria medvirket til å forsterke den nasjonale identiteten og viste statens nulltoleranse for terrorhandlinger. Russlands utenrikspolitiske handlinger i Syria var således reaktive og av en forsvarsmessig karakter. Russland var nødt til å agere for å unngå en transnasjonal spredning av revolusjon og terrorisme (Götz, 2016). Samtidig unngikk Russland at Vesten på sikt kunne etablere militære kapabiliteter i nærheten av den russiske grensen

I et realismeperspektiv fokuserer staten på de farer som kan true staten og gjør dermed forberedelser til å motstå disse truslene. Nasjonal sikkerhet og statens overlevelse er utenrikspolitikkenes drivere. I realismen har staten en forpliktelse til å sikre statens befolkning og territorium. Videre skal befolkningens verdier og tradisjoner sikres mot eksterne trusler. Dette medfører at stater har behov for å etablere buffersoner for å gjøre eget forsvar sterkere og sikre seg mot potensielle fremtidige aggressive nabostater.

I konstruktivismen, derimot er det fokus på interne faktorer som sentrale drivere i Russlands utenrikspolitiske handlinger (Götz, 2016). Her er det den nasjonale identiteten og de nasjonale interessene som er kjernen. Gjennom en sterk nasjonal identitet sikrer man i større grad støtte i befolkningen. Den nasjonale identitet skaper muligheter for å konstruere de nødvendige situasjoner som sikrer konsensus og popularitet i befolkningen. Konstruktivismen handler ikke om makt og modernisering, men om sosial tilpasning til de konstante endringer på den internasjonale arena og anerkjennelse av statens handlinger av den signifikante Andre (Andrei P Tsygankov & Tsygankov, 2010). Videre bidrar samhandling og ideer til å forme den nasjonale identiteten. Den nasjonale identiteten er med å gjenspeile statens politiske målsettinger og nasjonale interesser som utøves gjennom de utenrikspolitiske handlinger.

Den nasjonale identiteten ble viktig for å forstå hvordan Russlands utenrikspolitiske handlinger i Syria sikret stabilitet i Russland. Kuchins og Zevelev mente Russlands nasjonale identitet var grunnet i fem elementer fra russisk historie (2012). Den første var den evigvarende troen på at Russland fortsatt var en stormakt og skulle behandles deretter, den andre var en realist og stats sentralisert makt tilnærming. Den tredje var den evige jakten på å hente inn den økonomiske, teknologiske og militære fremdriften til rivalene. Den fjerde faktoren var måten man innhentet rivalene definerte den nasjonale identiteten som satte de utenrikspolitiske prioritene. Det femte elementet var Vestens innvirkning på Russland (Kuchins & Zevelev, 2012). Innenfor realismen hadde den nasjonale identiteten en mindre rolle, men en ser at stormaktstatus var tydelig forankret i den nasjonale identiteten.

Rivalisering på den internasjonale arena for å øke og bevare makt var faktorer innen realismen som avgjorde en stats stormaktstatus. I konstruktivismen var anerkjennelse fra den signifikante Andre viktig i utviklingen av den nasjonale identiteten viktig. Den nasjonale identitets utvikling var avhengig av forholdet mellom Vesten og Russland. Russlands nasjonale identitet baserte seg på at Russland fortsatt var en stormakt, dermed ville det å handle som en stormakt bekrefte at man var en stormakt sett gjennom konstruktivismen.

Russlands nasjonale identitet var videre formet av en oppfattelse av eksterne trusler. Dette medførte et økt behov for å holde intern orden, samtidig som Russland hevdet stormaktstatus på den internasjonale arena (Ziegler, 2007). Stormakthevdelsen gikk tidvis utover interne goder. Dette ble oppveid gjennom en stram kontroll av den interne orden. På denne måten unngikk en at det oppstod opposisjon og motstand mot det politiske regimet. Denne kontrollen medførte et utstrakt behov for å identifisere Vesten som en fiende. Vesten søkte å svekke Russland økonomisk og politisk gjennom å svekke den russiske suvereniteten, spesielt i det post-sovjetiske rom. Vesten forsøkte videre å begrense Russlands legitime aspirasjoner om fornyet stormaktstatus på den internasjonale arena

Gjennom realismen var statens overlevelse tungtveiende for statens handlinger. Det var derfor nødvendig med handlinger som søkte å forsterke og sikre statens politiske styresett og suverenitet. De store ulikhetene i den russiske befolkningens demografi og landets store utstrekning krevde stats mekanismer og en sterk leder som formet en nasjonal identitet. Den nasjonale identiteten virket samlende og bidro til å unngå fragmentering og kaos og således bevarte landets suverenitet (Ziegler, 2007). Intern uro reduserte statens makt i realismen og gjorde dens suverenitet mer sårbar for ekstern påvirkning. I denne anledning ble bruk av nasjonal identitet benyttet for i større grad å motstå eksterne påvirkninger. Gjennom sine utenrikspolitiske handlinger i Syria demonstrerte Russland overfor egen befolkning og internasjonalt at Russland var et tydelig alternativ til Vesten. Samtidig underbygde det Russlands evne til å hevde suverenitet over egne nasjonale interesser og det vestlige fiendebildet. I konstruktivismen støttet den nasjonale identiteten statens søken etter nasjonal sikkerhet på de tilgjengelige arenaer. De eksterne truslene tjente til å samle befolkningen rundt staten. Samtidig bidro det til å redusere individets frihet med bakgrunn i å sikre den nasjonale sikkerheten fra angrep innenfra. Syria representerte en tilgjengelig mulighet for Russland til å forsterke den nasjonale sikkerheten og gjenerobre æren ved å stå imot vestlig press.

Sammenhengen mellom stabilitet i Russland og utenrikspolitiske handlinger i Syria var den nasjonale sikkerheten. Global terrorisme var en av hovedtruslene mot Russlands nasjonale sikkerhet. En intensivering av terrorist aktivitetene i Kaukasus området, sammen med angrepet på USA i 2001 forsterket den russiske opplevelsen av nasjonal usikkerhet. Fremveksten av IS i Midtøsten og borgerkrigen i Syria medførte en økende frykt for en tilsvarende utvikling Russland. En tilsvarende utvikling i Russland ville kunne destabilisere de eksisterende politiske strukturene og gi en nasjonal grobunn for terrorisme . Russland var en stat med ca. 20 millioner muslimer, Russland fokuserte på å være med i en krig mot terror og ikke i krig mot en religion eller folkegruppe. (Andrei P. Tsygankov, 2016). Dette var en av bakgrunnene for Russlands utvidede samarbeid med religiøse ledere og fokus på vennskapelige relasjoner og samarbeid. Russland fokuserte på de like verdiene som i økende grad sammenfalt med de ikke-vestlige statene for å unngå grobunn til nasjonal terrorisme. Russland søkte aktivt ut russiske opprørere i Syria, på denne måten utøvde Russland utenrikspolitiske handlinger for å sikre stabilitet internt i Russland. Ved sin militære intervensjon i Syria viste Russland nasjonalt sine kapasiteter til å slå ned på opposisjon, opprør og terror.

Statens overlevelse og den nasjonale sikkerheten var drivere for de utenrikspolitiske målsettingene i realismen. Gjennom samarbeid mot en felles fiende på den internasjonale arena ville man i større grad kunne beskytte statens befolkning. Beskyttelse av befolkningen og den nasjonale sikkerhet medførte også klare tilbakemeldinger til de elementene som truet disse. I realismen var bruk av militære kapabiliteter og synliggjøring av konsekvensene ved å true staten, noe som viste statens handlekraft og vilje til å beskytte den nasjonale sikkerheten til det ytterste. Ideen om fare for terrorisme på egen jord var i konstruktivismen del av å skape grunnlag for nasjonale innstramminger som bidro til å øke den nasjonale sikkerheten og stabiliteten. Ved å samarbeide med religiøse ledere som fordømte den religiøse knyttingen til terrorisme kunne Russland vise støtte til religionen samtidig som man aktivt jaktet russiske fremmedkrigere. De handlingene staten utøvde var for å beskytte befolkningen og eget territorium fra angrep. Dette var en sterk del av den nasjonale identiteten og Russlands rolle som stormakt.

En annen viktig del av den nasjonale sikkerheten var den økonomiske utviklingen. Russlands økonomiske utvikling var i nedgang grunnet lave oljepriser og vestlige sanksjoner. Den økonomiske utfordringen til Russland lå i avhengigheten til eksport av råvarer, lav

konkurransesevne og et teknologisk gap til Vesten. Den Russiske økonomien var videre avhengig av internasjonale eller økte nasjonale investeringer for at Russland kunne utnytte sine ressurser, spesielt innen teknologi knyttet til olje og gass industrien og forsvarsindustrien. Russland hadde i de siste årene prøvd å gjøre seg mindre avhengig av Europa ved å knytte seg økonomisk mot BRICS landene og Midtøsten (Andrei P. Tsygankov, 2016). Andrey Movchan (2016, p. 1) viste til at Russlands BNP i 2015 var 21 % høyere sammenlignet med i 1999, samtidig hadde de gjennomsnittlige lønningene blitt 49 % høyere. Dette innebar en økt livskvalitet for de fleste russere nå enn i 1999. For den allmenne russiske befolkningen var dette viktigere enn den nåværende økonomiske utilpassheten (Movchan, 2016).

I konstruktivismen benyttes den økonomiske nedgangen til Russland til å forsterke trusselen om eksterne angrep. Den viste også at angrep kunne forekomme på andre måter en militært. Russlands utenrikspolitiske handlinger så ikke ut til å hindres direkte av den økonomiske nedgangen, konstruktivismen skapte således et bilde av at Russland ikke var avhengig av økonomisk oppgang for å være stormakt eller hevde seg internasjonalt. Videre var det gjennom samarbeidet med BRICS og Midtøsten skapt en tro om at Russlands økonomi ikke lengre var like avhengig av Europa.

Uro i Russlands nærliggende områder var også en viktig faktor for den nasjonale sikkerheten. Ingen stat ønsket en forlengelse av en historisk fiendtlig militær allianse velkommen til sine grenser (Götz, 2016). Vestens aktiviteter opplevdes nettopp som dette. Russland anså NATO aktivitetene i de post-sovjetiske rom som sterke sikkerhetstrusler mot Russlands regionale interesser og hadde ved flere anledninger tydeliggjort dette på den internasjonale arena (Renz, 2014). USAs fokus på regimeskifter og omforming av det post-sovjetiske rommet var en trussel mot Russlands egen innflytelse i regionen og en økt sårbarhet grunnet spredningen av politisk uro i Russlands nærliggende områder (Andrei P. Tsygankov, 2016). Enhver stormakt vil være sensitiv til potensielle trusler nær eget territorium. For Russland fungerte Ukraina som en buffer stat og var av ekstrem strategisk viktighet for den russiske nasjonale sikkerheten (Mearsheimer, 2014). Gjennom realismen var NATOs østlige ekspansjoner med på å endre maktbalansen i negativ retning for Russland da den reduserte nasjonens sikkerhet og forsvarsevne. Uro i Russlands nærliggende områder skapte ringvirkninger som gjennom konstruktivismen begrunnet økt behov for militære kapabiliteter, selvhevdelse og innstramminger som regulerte den interne stabiliteten. Det var dermed essensielt for Russlands nasjonale sikkerhet at Russland var den som hadde størst påvirkningskraft i de

nærliggende områdene. Konstruktivismen tillot ulike måter for å motarbeide den eksterne påvirkningen. Økt militær tilstedeværelse skapte usikkerhet om hva Russland planla regionalt og internasjonalt. Økt selvhevdelse på den internasjonale arena tydeliggjorde Russlands synspunkter. Samtidig var det i konstruktivisme perspektivet grunnlag for å forsterke ideen om angrep utenfra og behov for økt samling rundt Russlands politiske styresett.

I analysen av påstanden vil jeg vektlegge utenrikspolitiske handlinger som har nasjonale innvirkninger i Russland og er grunnet i å forsterke den nasjonale sikkerheten. Med dette menes eksempelvis befolkningens sikkerhet, forbedre den økonomiske utviklingen samt motvirke negative ringvirkninger i de nærliggende områder som overføres til Russland. Jeg vil videre legge vekt på de utenrikspolitiske handlingene som er knyttet til den nasjonale identiteten til Russland. Dette i form av handlinger som bidrar til å skape et økt nasjonalt samhold og forsterker statens overlevelse. Dette gjennom eksempelvis stormakthevdelser som utgjør anerkjennelse og prestisje på den internasjonale arenaen.

2.7 Oppsummering

Påstandene gjennom teoriene realisme og konstruktivisme viste en kontinuitet i Russlands utenrikspolitikk. Med dette menes at faktorer som stormaktstatus og nasjonal sikkerhet var gjennomgående i alle tre påstandene. Alle de identifiserte faktorene vil gjennom påstandene belyses på internasjonalt, regionalt og nasjonalt nivå. I analysen vil en gjennom de tre periodene se Russlands utvikling på den internasjonale arena. Dette i form av at Russland gikk fra å ønske å være en stormakt, til at de var en stormakt med selvtillit. De ulike nivåene og periodene medfører at faktorene vil knyttes til ulike utenrikspolitiske handlinger avhengig av hvilken påstand den behandles under. Påstanden om at Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt, vil i analysen fokusere på faktorene stormaktstatus og nasjonal sikkerhet på et internasjonalt nivå. Med dette menes utenrikspolitiske handlinger på den internasjonale arena som i hovedsak kun utøves av stormakter for å forsterke egen nasjonal sikkerhet. Eksempler på dette vil være bruk av veto i FNs sikkerhetsråd og demonstrasjon av militære kapabiliteter for å forfølge nasjonale interesser.

Påstanden Russland involverer seg i Syria for å sikre russisk fotfeste i Midtøsten vil i analysen vektlegge stormakthevdelser og maktbalansering på det regionale nivået. Dette i form av utenrikspolitiske handlinger i regionen som bidrar til å utjevne maktbalansen og vise Russland som en stormakt. Eksempler på dette vil være å hindre regimeskifte ved å støtte det

sittende syriske regimet, samt etablering av en russisk militær tilstedeværelse i Syria.

Påstanden om at Russland involverer seg i Syria for å sikre stabilitet i Russland vil i analysen legge vekt på den nasjonale sikkerheten og den nasjonale identiteten på et nasjonalt nivå.

Dette innebærer fokus på de utenrikspolitiske handlingene som har innvirkninger på Russland nasjonalt. Eksempler vil være prestisje på den internasjonale arena og motvirke transnasjonale ringvirkninger i form av å hindre spredning av terrorisme.

3 I forkant av den russiske militære intervensjon i Syria

Perioden som analyseres i dette kapitlet er fra tiden før den russiske militære intervensjon i Syria, hovedsakelig fra 2011 til 29. september 2015. Perioden belyser foranledningen til beslutningen om en russisk militær intervensjon i Syria. Russlands utenrikspolitiske handlinger i perioden preges av våpenhandel til Syria, støtte til det sittende regime i Syria, veto i FNs sikkerhetsråd vedrørende Syria samt Russland bidrag til å forhandle frem en avtale om uttransport av kjemiske våpen i Syria.

3.1 Hva skjedde i perioden

Den arabiske våren kom til Syria 26. januar 2011 og fra mars 2011 var det store demonstrasjoner mot Syrias President Bashar al-Assad. Demonstrasjonene bar preg av en frustrasjon rundt landets korrupsjon, høye inflasjon og høye arbeidsledighet. Demonstrantenes krav om Presidentens avgang og reformer medførte en eskalasjon av situasjonen til voldelige sammenstøt. I 2012 ble det erklært borgerkrig i Syria (Kämpe, 2015). Borgerkrigen i Syria utviklet seg til en sammensatt og blodig konflikt. Borgerkrigen skapte klare etniske konflikter mellom de ulike befolkningsgruppene i Syria og hadde regionale og internasjonale implikasjoner (Åtland, Bukkvoll, Due Enstad, & Tønnessen, 2016). Dette gjennom Russlands og USAs bevæpning av de ulike sidene i konflikten. Høsten 2014 startet USA luftangrep mot IS i Syria.

Russland hadde historiske bånd til det sittende syriske regimet tilbake til 1970-tallet når familien Assad kom til makten. Siden da hadde Russland bidratt med politisk og militær rådgivning og teknisk støtte innenfor militære områder til Syria. I perioden fra 1970 frem til 2006 hadde over 10 000 syriske offiserer fått opplæring fra russiske militære akademier (Allison, 2013, p. 802). Frem til 2006 var det opptil 2000 russiske militære rådgivere som tjenestegjorde i det syriske militæret (Allison, 2013, p. 802). Russland betraktet Syria som sin politiske base i Midtøsten og de var i besittelse av Russlands eneste militærbase utenfor det post-sovjetiske rom. I tillegg spilte den felles forståelsen av staters suverenitet, verdier og motstand mot en vestlig agenda inn som viktige faktorer for Russlands forsvar av det sittende regimet i Syria.

Russlands støtte til det sittende syriske regimet kom sammen med en mer konfronterende utenrikspolitikk ved Putins gjeninntreden som President i 2012. Under Putins foregående

presidentperioder ble Russlands beslutningsprosesser sentralisert. De politiske posisjonene var konsoliderte og det var etablert en sterk støtte til Presidenten fra den russiske eliten (Ven Bruusgaard, 2014). Russland søkte aktivt å oppgradere egen internasjonale status og etablere seg som stormakt i egen region. Ved å støtte det sittende syriske regimet viste Russland en økt villighet til å gå i konfrontasjon med Vesten, spesielt USA. Dette ble uttrykt i Putins artikkel 12. september 2013 i avisen The New York Times.

«It is alarming that military intervention in internal conflicts in foreign countries has become commonplace for USA...Millions around the world see America not as a model of democracy but as relying solely on brute force...under the slogan you're either with us or against us». (Putin, 2013)

Sitatet siktet til USAs egenrådighet og omgåelse av FNs prosesser for å gjennomføre regimeskifter i suverene stater. USAs militære intervensjoner med bakgrunn i et ideal om en demokratisk statlig utvikling ble betraktet av Russland som misbruk av USAs makt. Putin argumenterte i artikkelen for at det eksisterte flere modeller for en stats utvikling, med dette implisitt at USAs modell ikke nødvendigvis var den riktige. I artikkelen inviterte Putin også til økt samarbeid mellom Russland og USA for å finne en politisk løsning for konflikten i Syria.

Russland valgte å fortsette den konfronterende utenrikspolitikken ved å beskytte det sittende regimet i Syria gjennom FNs sikkerhetsråd. Russland fortsatte også med sin våpenhandel til Syria i perioden. I 2013 bistod Russland til å fremforhandle en avtale om utlevering og destruksjon av Syrias kjemiske stridsmidler etter at det ble dokumentert brukt i borgerkrigen. Dette til tross for den konfronterende utenrikspolitikken og den negative utviklingen i forholdet til Vesten. Forholdet til Vesten ble betydelig forverret i 2014 grunnet de vestlige reaksjonene etter Russlands inngripen i den ukrainske revolusjonen. Russlands handlinger i Ukraina og konsekvensen av dette var sterkt førende for konteksten som ledet til den russiske militære intervensjon i Syria.

Den ukrainske revolusjonen i 2014 medførte ustabilitet og usikkerhet i det post-sovjetiske rom. Dette medførte at Russland fryktet transnasjonale ringvirkninger og tap av suverenitet. Med bakgrunn i å beskytte den russiske befolkningen i den autonome republikken Krim, støttet Russland separatister som innsatte en ny regjering. I juli 2015 var republikken komplett integrert i Russland. Russland støttet også separatistgrupper i Øst-Ukraina som erklærte

Donetsk og Luhansk som nye folkerepublikker. Disse utenrikspolitiske handlingene medførte at Russland gikk fra økonomisk samarbeid med Europa til internasjonal fordømmelse og harde økonomiske sanksjoner fra EU og USA. Russland hadde likevel gjennom hele perioden fokusert på viktigheten av å finne politiske løsninger på konflikten og vektlagt unngåelse av ekstern militær intervensjon i Syria.

«...convinced that the situation in the country must be resolved by the Syrians themselves without outside interference...Russia will continue to persist in advocating for accelerating a long-overdue political, economic and social transformation in Syria». (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2011)

Denne holdningen ble bekreftet gjennom Russlands utenrikspolitiske konsept. Den uttrykte at moderne regionale konflikter ikke kunne løses ved bruk av makt, men kun gjennom inkludering og forhandlinger mellom partene. Russland hadde i perioden aktivt søkt å få til møter mellom partene i den syriske borgerkrigen. Russland hadde videre invitert USA til et samarbeid for å finne politiske og diplomatiske løsninger.

3.2 Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt

Hva skjedde på den internasjonale arena

Atommakt var kjernen i Russlands nasjonale forsvar og i den internasjonale stabiliteten (Andrei P. Tsygankov, 2016). For Russland var revolusjonen i Ukraina i 2014 et forsøk fra Vesten på å utjevne atomvåpen balansen og begrense Russland (Williamson, 2015). Russland fryktet Vesten skulle etablere Ukraina som en vestlig bastion. Vesten kunne da i fremtiden utplassere rakettforsvar tett på den russiske grensen. For Russland var Ukraina et tilfeldig påskudd fra Vesten for å fremtvinge sanksjoner som isolerte og begrenset Russlands handlefrihet internasjonalt. Ukraina ble på denne måten konsekvensen av konflikten mellom Russland og Vesten (Williamson, 2015).

Krigen i Syria var ikke nødvendigvis en stedfortrederkrig mellom Russland og USA, men den fungerte som en stedfortreder krig mellom stormaktene i regionen som støttet og forsynte de ulike sidene i konflikten med våpen. Denne våpenstøtten hadde vært medvirkende til den manglende løsningen i konflikten. De eksterne parters støtte og forsyninger gjorde at de ulike parter klarte å opprettholde kampviljen og kapasiteter som medførte forlengelse av konflikten

(Åtland et al., 2016). Russland hadde ved flere anledninger uttrykt bekymring og vært negativ til USAs bevæpningen av opprørsgruppene i Syria.

«Russia believes that it is extremely important to decisively confront all manifestations of terrorism in Syria, which envisages a stop to the provisions of any help and support to the terrorist, including supplies of weapon». (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2014)

Denne uttalelsen viste Russlands forståelse av opprørerne i Syria som terrorister, enhver støtte til disse var å støtte terrorisme. Russlands støtte til det sittende syriske regimet gjennom våpenhandel ble betraktet av Russland som en legitim støtte til en suveren stat. Til tross for ulikhetene og uenighetene mellom Russland og USA i perioden eksisterte det flere eksempler hvor de samarbeidet om felles utfordringer. Et eksempel var USAs militære uttrekning fra Afghanistan i 2014 (Andrei P. Tsygankov, 2016). Uttrekningen av militære styrker fra området kunne medført alvorlige konsekvenser for Russlands sikkerhet og den sentralasiatiske-regionen dersom man ikke hadde samarbeidet om en plan. Et annet eksempel var samarbeidet med USA for å etablere Irans ikke-atom spredningsavtale, denne ble endelig signert i juli 2015. Dette viste at selv i de mest konfliktfulle periodene mellom Russland og USA var det mulig for samarbeid rundt felles utfordringer.

Hvordan hevder Russland seg som stormakt ved å involvere seg i Syria

Veto i FNs sikkerhetsråd

Russland benyttet i perioden vetoretten i FNs sikkerhetsråd fire ganger. Alle gangene ble Syrias sittende regimet beskyttet mot ulike sanksjoner. Første gang var i oktober 2011. Resolusjonen fordømte regimets brudd på menneskerettigheter og maktbruk mot sivile (UN Security Council, 2011). Russland uttalte at de støttet kravet til Syrias regime om stans i maktbruken, men mente kravet også burde gjelde opposisjonen. Russland mente maktbruken måtte ses i en helhet hvor opposisjonen i større grad beveget seg mot ekstremisme. Russland ønsket ikke å støtte en resolusjon som favoriserte den ene parten i konflikten over den andre. Videre var det ikke villighet til å legge til en klausul om at det ikke skulle forekomme en militær intervensjon basert på resolusjonen.

«Russia will continue to oppose any attempts to use the Security Council to legitimize all manner of unilateral sanctions aimed at bringing about regime change».

(Medvedev, 2011)

Dette sitatet gjenspeilet Russlands klare linje til samtlige av de foreslåtte FN resolusjonene vedrørende Syria i perioden. Russland betraktet de ulike resolusjonene som metoder for Vesten å gjennomføre regimeskifte i en suveren stat. Den andre gangen Russland benyttet vetoretten var i februar 2012. Denne gangen mot en resolusjon som fordømte voldsbruken i Syria. Resolusjonen foreslo stans i all vold og utskrivelse av nyvalg i Syria (UN Security Council, 2012a). Russland begrunnet veto med at resolusjonen brøt Syrias suverenitet. Dette med bakgrunn i at resolusjonen inneholdt sanksjoner mot regimet dersom regimet ikke overholdt den. Resolusjonen inneholdt ingen forslag som håndterte de bevæpnede gruppene og deres ekstremist tilknyttinger. Sanksjonene inkluderte ekstern militær intervensjon som ville medført et regimeskifte.

Tredje gangen var i juli 2012 mot en resolusjon som ville utvidet mandatet til FNs observasjons oppdrag. Resolusjonen ba om stans i bruk av tunge våpen i by områder og uttrekning av syriske styrker fra de tett befolkede områdene. Resolusjonen inneholdt igjen tunge sanksjoner mot regimet dersom de ikke etterlevde resolusjonen og dens tidsfrister (UN Security Council, 2012b). Russlands veto ble begrunnet med at resolusjon ikke promoterte dialog mellom partene, men oppildnet konflikten. Russland mente resolusjonen inneholdt et ensidig press kun mot den ene parten i konflikten, dette ville vanskeliggjøre en politisk løsning. Resolusjonen håndterte videre ikke terroristgruppene geopolitiske planer for Syria. Russland benyttet vetoretten for fjerde gang i mai 2014. Denne resolusjonen fordømte voldsbruken og bruddene på menneskerettighetene i Syria. Resolusjonen søkte å overføre konflikten i Syria til den internasjonale domstolen (UN News Center, 2014). Veto ble denne gangen begrunnet med at resolusjonen ville hindre en politisk løsning av konflikten. Videre la den til rette for et tvunget regimeskifte i Syria. I perioden utarbeidet Russland egne forslag til FN-resolusjoner som innebar dialog mellom det sittende regimet og opprørerne, samt en fordømmelse av volden uavhengig om den var fra regimet eller opprørerne, disse ble ikke vedtatt i FNs sikkerhetsråd (Weir, 2012).

Russlands motstand til resolusjonene var knyttet til de vestlige intensjonene om regimeskifte. Russland opplevde samtidig at Vesten var kritisk til det russiske styresettet. For Russland ble det naturlig å fokusere på å beskytte seg selv mot ekstern innblanding. Dette gjorde Russland ved å føre en sak om ikke-intervensjonsprinsippet i Syrias forsvar. En annen årsak til bruk av veto og Russlands motvilje til regimeskifte i Syria kan knyttes til Russlands kredibilitet overfor andre Russland vennlige stater i Midtøsten og Asia (Allison, 2013). Ved å

oppretholde ikke-intervensjonsprinsippet forsvarte Russland eget politisk styresett, samtidig som det viste et klart standpunkt mot USAs idealistiske regimeskifte politikk. Bruk av veto var en del av Russlands stormaktstatus.

Avtale om destruksjon av Syrias kjemiske stridsmidler

En annen del av stormaktstatusen var å bidra til viktige avtaler på den internasjonale arena. En av de viktigste avtalene i 2013 var avtalen vedrørende Syrias kjemiske stridsmidler. Kjemiske stridsmidler ble blant annet brukt i august 2013 utenfor Damaskus i Syria, noe som medførte over 1300 omkomne (BBC News, 2013). Vesten anklaget det syriske regimet mens Russland uttalte at angrepet var utført av opprørsgrupper som ønsket å trekke inn eksterne parter i den syriske konflikten.

«No one doubts that poison gas was used in Syria. But there is every reason to believe it was not used by the Syrian army, but by opposition forces, to provoke intervention by their powerful foreign patrons». (Putin, 2013)

Den tidligere uttalelsen om USAs røde linje og militær intervensjon dersom det ble brukt kjemiske stridsmidler i Syria lå til grunn for Putins uttalelser. Russland var i perioden tydelig på at militær intervensjon i Syria var uønsket, kun gjennom politisk løsning ville konflikten løses. Ved den forestående varslede amerikanske militære intervensjon benyttet Russland diplomatiske handlinger. De forhandlet frem en avtale med USA og Syria vedrørende de kjemiske stridsmidlene. Gjennom en prosess på noen uker skaffet Russland samtykke fra det sittende regimet i Syria om uttransport og destruksjon av de kjemiske stridsmidlene. USA unngikk dermed å sende amerikanske soldater til Syria og Russland unngikk vestlige styrker i Syria. Forhandlinger av internasjonale avtaler, spesielt vedrørende våpen var del av å være en stormakt. Russland viste gjennom det korte tidsrommet avtalen ble utarbeidet på å være i besittelse av en stormakts diplomatiske kontakter og pressmidler. Russland viste videre at samarbeid med USA var mulig såfremt det ble utøvd på likeverdige og respektfulle vilkår.

Alternativ til Vesten

Ved avtalen om destruksjon av Syrias kjemiske stridsmidler ble Vestens evne til å håndheve egne erklærte røde linjer utfordret av Russland. Disse linjene viste seg å være uskarpe, porøse og stadig under tilbaketrekking (Shevtsova, 2014). På den andre siden viste Russland overfor andre ikke-liberale stater som Kina og Iran hvor langt Vesten, og spesielt USA var villige å gå for å beskytte egne prinsipper. Forholdet mellom Russland og USA i perioden skapte en negativ dynamikk på den internasjonale arena. Denne dynamikken ga lite rom for

kompromiss og dialog. I Ukraina hadde Russland demonstrert at det var stormakter med sterke militære kapabiliteter og atomvåpen som var forbeholdt retten til å bestemme over mindre og svakere stater. Russland var således fri til å handle på den internasjonale arena slik de ønsket kun begrenset av andre stormakter (Speck, 2015). På denne måten utøvde Russland stormaktstatus og prøvde å utligne maktbalansen til USA på den internasjonale arena.

Russlands utenrikspolitiske handlinger fra 2012 medførte at Russland ble erklært som en av de største internasjonale truslene gjennom USAs tale til FNs generalforsamling i september 2014 (Obama, 2014). I juli 2015 uttalte flere amerikanske militære og statsansatte at Russland var den største trusselen til USA (Rumer, 2015). Disse uttalelsene bekreftet overfor Russland at USA endelig tok Russland som en seriøs og likestilt aktør. Russland hadde med dette oppnådd å bli et reelt alternativ til USA. Russland ble igjen en stormakt som ble fryktet på den internasjonale arena. Dette innebar en økt nasjonal sikkerhet og økte muligheter for forfølgelse av nasjonale interesser. Anerkjennelsen som stormakt og utøvelsen av stormakts handlinger var en viktig del av Russland utenrikspolitikk i perioden.

Den skarpe uenigheten mellom USA og Russland om forståelsen av Syria konflikten gjorde at de sto på ulike sider i konflikten. Til tross for dette søkte Russland i perioden et samarbeid med USA for å stabilisere Midtøsten. På FNs generalforsamling i september 2015 lanserte Russland på nytt et forslag om en internasjonal koalisjon for bekjempelse av IS (Putin, 2015f). Dette kom sammen med et ønske om en fornyet innsats til en politisk løsning i Syria, samt et ønske om å kriminalisere de som finansierte terrorisme organisasjonene. Russland forsøkte gjennom samarbeid med Vesten å få endret maktbalansen og bli anerkjent som en likeverdig partner på den internasjonale arena.

3.3 Russland involverer seg i Syria for å sikre fotfeste i Midtøsten

Russland i Syria

Russlands Syria historie

Russland og Syria hadde siden 70-tallet hatt tette knyttinger gjennom våpenhandel og marinebasen i Tartus. Syria var fra tidlig 2000-tallet under press fra det internasjonale felleskapet grunnet sin utvikling av masseødeleggelsesvåpen, de var også del av hva USA definerte som «Axis of Evil» i forbindelse med terrorismebekjempelsen i regionen. Dette medførte at USA i 2004 innførte økonomiske sanksjoner mot Syria grunnet støtte til

terrorister. Med bakgrunn i den internasjonale isolasjonen og presset ble det inngått en våpenavtale i 2005 som gjorde Syria til Russlands største våpenkunde (Scheller, 2013). Fra 2012 hadde Russland en økt diplomatisk aktivitet i Midtøsten. Russland ble ansett som en mer pålitelig partner enn USA og EU i regionen (Kozhanov, 2016). Dette var basert på Russlands fokus på likheter og evne til å finne pragmatiske løsninger. Russland utviste også vilje til dialog med alle parter i regionen.

Midtøsten fikk i perioden en økt rolle i Russland. Dette med bakgrunn i Russlands søken etter økonomisk uavhengighet fra Vesten, spesielt i etterkant av de vestlige sanksjonene i 2014. Den europeiske økonomiske avhengigheten medførte en sterk reduksjon i Russlands økonomiske vekst da USA og EU innførte økonomiske sanksjoner mot Russland i 2014. For Russland medførte dette et økt behov for å tilknytte seg nye samarbeidspartnere. Dette for å unngå en komplett isolasjon for Russland fra den internasjonale arena. Basert på dette representerte Midtøsten en mulighet for Russland å redusere den økonomiske avhengigheten til Europa. Den vestlige aktiviteten og fokuset på regionen gjorde også Midtøsten til et middel som kunne forsterke Russlands stormaktstatus.

Hvordan sikrer Russland fotfeste i Midtøsten ved å involvere seg i Syria

Støtte til det sittende regime

For Russland representerte et regimeskifte i Syria en sterk trussel til regionens stabilitet og Russlands nasjonale sikkerhet (Allison, 2013). Russland valgte å gi det sittende syriske regimet et diplomatisk skjold på den internasjonale arena. På denne måten ble Syria internasjonalt isolert og Russland kunne fortsette våpensalget. Russlands FN utsending Alexander Pankin uttalte i april 2011 (Pankin, 2011) at Syria ikke utgjorde en trussel for internasjonal fred og sikkerhet. Samtidig ble det uttrykt at det ville være alvorlige konsekvenser for regionen dersom eksterne aktører intervenerte i Syrias internt anliggende. I oktober 2011 uttrykte Medvedev at det var grenser for den russiske beskyttelsen av det sittende syriske regimet.

«We are using our channels to engage the Syrian leadership actively, calling on them to undertake the adequate changes. If the Syrian leadership proves incapable of carrying out these changes it will have to go...this decision belongs to the Syrian people and the Syrian leadership» (Medvedev, 2011).

Russland forventet at regimet gjennomførte de nødvendige reformene og kom til enighet med opposisjonen. Det eksisterte likevel en tilsynelatende gjensidig bekvemmelighetsallianse mellom Russland og Syria, hvor Russland var uvillig til å true med og utøve utenrikspolitiske handlinger som svekket det sittende syriske regimet (Allison, 2013). En russisk svekkelse av det syriske regimet kunne medført et regimeskifte. Vestens krav om regimeskifte i Syria innebar flere sikkerhetsutfordringer for Russland. Foruten den allerede eksisterende trusselen om regimeskifte i Russland, fryktet Russland regimeskifte i Syria var del av en vestlig strategi for å skape en konflikt med Iran (Allison, 2013). Dette kunne destabilisere regionen ytterligere. Et regimeskifte i Syria innebar en høy risiko for at konflikten vedvarte og eskalerte grunnet de etniske aspektene i konflikten. En slik eskalasjon i Syria kunne skapt ringvirkninger i de nærliggende statene, på denne måten ville Russland bli trukket inn i en konflikt. Disse mulige konsekvensene ved et regimeskifte hadde innvirkning på Russlands Syria-politikk.

Et regimeskifte i Syria ville ha forsterket Vestens innflytelse i regionen og redusert Russlands tilgang og anseelse i regionen. Russland ønsket ikke et potensielt vestvennlig regime i sitt nærliggende område, da dette ville true Russlands sikkerhet. Vestens krav om regimeskifte i Syria skapte en ide om ekstern hjelp til opprørsgruppene. Russlands utenriksminister Sergei Lavrov mente dette gjorde opprørsgruppene mindre interessert og mer uvillige til å forhandle frem en våpenhvile (Lavrov, 2011). Han uttalte videre at ideen om ekstern støtte til opprørsgrupper var potensiell svært smittsom i regionen. Det ville bidra til å øke risikoen for flere opprør hvor alle forventet ekstern støtte til regimeskifte i eget favør. Dette bidro til en økt fare for spredning av terrorisme til nærliggende områder som igjen bidro negativt til Russlands nasjonale sikkerhet.

Russlands Syria politikk ble videre påvirket av resultatet av FN resolusjonen mot Libya vedtatt mars 2011. Russland betraktet Vestens illegitime regimeskifte i Libya som misbruk av FN resolusjonen. Russlands bruk av vetoretten i FNs sikkerhetsråd gjeldende Syria resolusjonene var klare konsekvenser av dette. Til tross for dette støttet Russland i mars 2012 en fredsplan fremlagt av FN, samt et FN observasjonsoppdrag i april 2012 relatert til Syria. Bruk av vetoretten hindret Vesten fra å intervenere militært i Syria under FN mandat, dette medførte også en isolasjon av Syria. Isolasjonen av Syria hadde den effekten at Russland ble en uunnværlig partner for Syria. Russlands veto i FN viste også villigheten til å forsvare

samarbeidspartnere. Russlands beskyttelse av Syria medførte at Russland oppnådde en regional og internasjonal fordel som en uunnværlig megler på den internasjonale arena. .

Nasjonale interesser

Støtten til det sittende regimet i Syria bidro også til å forsvare Russlands nasjonale interesser. Russlands eneste marinebase i Midtøsten ligger i Tartus i Syria. I tilknytting til marinebasen lå en fjellsiden som gjorde området essensielt for luftvern, radar og observasjon av Israel og Middelhavet. Marinebasen i seg selv var av begrenset størrelse og hadde begrenset bruksområder (Scheller, 2013). Marinebasen var således av en mer symbolsk betydning i form av å være Russlands eneste base utenfor det post-sovjetiske rom. Marinebasen ble i juni 2013 nedgradert av sikkerhetsårsaker grunnet den syriske borgerkrigen. Russlands marine var likevel aktive i området. Siden våren 2013 var det mellom 10-15 russiske fartøy til enhver tid i det østlige Middelhavet (Allison, 2013). Bakgrunnen for denne russiske tilstedeværelsen var knyttet til ulike behov i form av evakuering av russiske statsborgere fra Syria, hindre en potensiell vestlig blokade mot Syria og å være væpnet eskorte for våpenleveranser til Syria.

En annen viktig nasjonal interesse for Russland var våpenhandelen med Syria. I 2012 var Syria ansett som en av de store globale våpen kjøpere, Syria var da Russlands syvende største våpenkunde. I 2012 hadde Russland våpenkontrakter med Syria som utgjorde over 5 milliarder (Weir, 2012). Russland ville tapt milliardbeløp dersom det ble innført FN resolusjoner mot Syria. Det internasjonale samfunnet kritiserte Russland i 2012 for sine våpenleveranser til Syria. Russlands utenriksminister Lavrov uttalte da at Russland forholdt seg til de gjeldende internasjonale avtaler og FN resolusjoner (Weir, 2012). Dette gjorde at våpensalg til Syria kan knyttes til Russlands bruk av veto i FNs sikkerhetsråd i relasjon til resolusjonene mot Syria.

3.4 Russland involverer seg i Syria for å sikre intern stabilitet i Russland

Russland nasjonalt

Prosessene rundt Russlands utenrikspolitiske konsept og den nasjonale sikkerhetsstrategi skapte et økt fokus på de russiske nasjonale interessene. Det skapte også en økt bevissthet om hvordan de russiske interessene best kunne oppnås gjennom statens ulike virkemidler. I slutten av denne perioden ble Russland på nytt rammet av økonomisk nedgang grunnet kraftig fall i oljeprisen og de vestlige sanksjonene som ble innført i 2014.

Hvordan sikrer Russland intern stabilitet ved å involvere seg i Syria

Stormakthevdelse

Demonstrasjonene ved Putins gjenvalg i 2012 medførte et økt behov for å skape oppslutning i befolkningen gjennom å vise handlekraft. Ved å finne nye markeder og muligheter, samt igjen vise Russland som en stormakt på den internasjonale arena ble den nasjonale identiteten forsterket. Dette bidro til å redusere risikoen for videre opposisjon. Russland var en stor stat med ulike etnisiteter, dette gjorde at den nasjonale identiteten spilte en viktig rolle for å unngå fragmentering av staten. Russlands selvhevdelses handlinger hadde sitt utspring i den internasjonale politiske dynamikk (Götz, 2016). Ved å skape uro utenfor Russlands egne grenser skapte det et argument for øke kontrollen hjemme med bakgrunn i den nasjonale sikkerheten.

I Russlands utenrikspolitiske konsept (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013) og den nasjonale sikkerhetsstrategien (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2009) var Midtøsten og Syria ikke viet særskilt plass. Dokumentene inneholdt likevel rom og retningslinjer til håndtering av nye og oppduggende situasjoner som kunne skape muligheter og utfordringer for Russland, både i kortsiktig og langsiktige perspektiver. Russlands Syria-politikk viste en tydelig konfronterende og selvhevdende Russland som en forsvarer av ikke-intervensjonsprinsippet.

«Our approaches to solving internal conflicts are based on the international law and the UN charter. We speak first of all about preventing external interference, let alone the use of force... Final Syrian settlement can be reached only on the basis of an intensive national dialogue when Syrian people... make a decision on how their state shall further develop. We find it equally unacceptable for external players to try to impose their models of settlement that support only one conflict party» (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2012).

Russland uttrykte klart at utfordringene i regionen burde bli løst gjennom politiske forhandlinger mellom partene, ikke ekstern intervensjon. Vestens manglende anerkjennelse av Russlands interesser bidro til økt spenning og en tydeligere konfrontasjon mellom Vesten og Russland. Dette medvirket til å forsterke den nasjonale identitet oppfattelsen av Russland som en stormakt.

Russlands nasjonale identitet henger tett sammen med Russlands utenrikspolitikk. Russland søkte en større integrering med Vesten samtidig som de søkte en økt stormaktstatus (Andrei P. Tsygankov, 2016). Denne stormaktstatusen var ikke et mål i seg selv, men ble betraktet av Russland som en nødvendig betingelse for å oppnå økonomisk og politisk overlevelse, samt nasjonal sikkerhet. Russlands atferd på den internasjonale arenaen i relasjon til Syria refererte sterkt til stormaktstatus, ikke-intervensjonsprinsippet, politisk legitimitet og samhold i Russland og med de nærliggende områdene. Stormakthevdelse på den internasjonale arena var del av den nasjonale identiteten. Den bidro til å skape økt samling og støtte i befolkningen og således forsterket Russlands interne stabilitet. I perioden viste Russland stormakthevdelse gjennom sin medvirkning til å fremforhandle atomvåpenavtale med Iran, samt en avtale om destruksjon av Syrias kjemiske stridsmidler. Dette gjorde Russland til en uunnværlig partner for Vesten i regionen. Disse stormakthevdelsene viste handlekraft, forsterket den nasjonale identiteten, skapte tro på Russlands evne til overlevelse og være en innflytelses rik stat på den internasjonale arena.

Nasjonal sikkerhet

Bakgrunnen for den økte selvhevdelsen til Russland var å øke den nasjonale sikkerheten. Oppblomstringen av terrorisme og opprør på 2000-tallet både i Russland og det post-sovjetiske rom hadde medført et økt fokus på disse sikkerhetstruslene. Russland hadde siden 2000 vært utsatt for flere terrorist angrep, hvor terroranslagene på Moskva teater i 2002 og Beslan i 2004 etterlot sterke inntrykk. Revolusjonene i Georgia (2003 og 2008) og Ukraina (2004 og 2014) økte risikoen for ringvirkningseffekter fra det post-sovjetiske rom til Russland. Disse hendelsene medførte interne innstramminger i individets rettigheter i Russland og et økt fokus på Vesten som en kilde til fiendtlig påvirkning. Russland betraktet utenrikspolitiske handlinger viktige for å redusere de potensielle sikkerhetstruslene i det post-sovjetiske rommet. En av årsakene til Russlands handlinger i Ukraina i 2014 var for å unngå en transnasjonal spredning av revolusjon til Russland (Götz, 2016). Dette viste et Russland som var bekymret for at det som skjedde i verden og de nærliggende områdene skulle forårsake ringvirkninger i Russland.

Russland anså faren for ringvirkninger fra Midtøsten til å redusere Russlands nasjonale sikkerhet. Russland betraktet at regimeskiftene i Midtøsten og ustabiliteten i Syria i perioden medførte økt destabilisering av regionen og økt grobunn for terrorisme. Russland var tydelige på at terrorisme måtte bekjempes gjennom koordinerte statlige aktiviteter. Russland anså å

krige med relativt etablerte stater som eksempelvis Irak før invasjonen i 2003 var negativt i forbindelse med bekjempelse av terrorisme. Russland betraktet USAs rolle i Midtøsten til å ha en destruktiv effekt, da det var en stadig økning i de religiøse terrorhandlingene i relasjon til USAs handlinger. Russland ønsket å delta i en krig mot terror ikke mot en religion. Russlands deltagelse i en krig mot en religion ville skapt store nasjonale sikkerhetstrusler da Russland bestod av ca. 20 millioner muslimer (Andrei P. Tsygankov, 2016). Dette medførte at Russland i økende grad inviterte religiøse ledere til å fordømme terror handlingene og fokuserte på tiltak som forbedret relasjonene og samarbeidet med de religiøse gruppene i Russland. Gjennom en stabilisering av Iran, Irak og Syria ønsket Russland å redusere en tilflyt av russiske statsborgere til IS, dette ville bidra til en reduksjon i faren for spredning av IS og terrorisme til Russland.

3.5 Oppsummering

I perioden 2011 – høsten 2015 søkte Russland å etablere et kraftigere fotfeste i Midtøsten gjennom diplomati og ulike handelsavtaler. Russland knyttet nettverk og etablerte fremtidige pressmidler samtidig som de viste en interesse for regionens utvikling. Russland fokuserte på at de var i krig mot terrorisme ikke en religion eller folkegruppe, dette gjorde Russland til en mer ønsket samarbeidspartner i regionen. Ved å støtte det sittende regimet i Syria klarte Russland å isolere Syria fra den internasjonale arena og gjorde dem mer avhengig av Russland. Dette medførte tettere bånd mellom Russland og Syria samt økte økonomiske knyttinger i regionen gjennom våpenhandel. Russland oppnådde videre et symbolsk forsvar av sin eneste base utenfor det post-sovjetiske rom samtidig som de viste en lojalitet til sine samarbeidspartnere. Dette underbygde Russlands anseelse og status i regionen. Et like viktig mål var å hindre Vesten fra militært intervensjon og sette vestlige styrker i en stat nærliggende Russlands grenser. Selv om Russland gjorde klare grep for å etablere seg tyngre i regionen var ikke dette den utenrikspolitiske hovedmålsettingen i perioden.

Den utenrikspolitiske hovedmålsettingen i perioden var å være et klart alternativ til Vesten eller en likeverdig aktør. Dette var knyttet til påstanden om at Russland involverer seg i Syria for å etablere seg som stormakt. Russland søkte med dette å vise at en sak hadde flere sider og sannheter, Vestens var ikke nødvendigvis den riktige. Ved den aktive motstanden mot USA som verdens ideal og talerør, kritiserte Russland USAs egenrådighet som hadde regjert siden slutten av den kalde krigen. Bakgrunnen til at Russland ønsket å tydeliggjøre seg som et alternativ til Vesten lå i urolighetene i Russlands nærområder og demonstrasjonene i 2012 ved

Putins gjenvalg som President i Russland. Vestens økte kritikk av Russland ble oppfattet som et ønske om et regimeskifte også i Russland. Det var derfor viktig å kunne sikre statens overlevelse ved å representere et legitimt og reelt alternativ til det vestlige idealet. Gjennom kontinuerlige å utfordre det vestlige idealet hindret Russland en allmenn aksept til regimeskifter i demokratiets navn. Russland demonstrerte videre overfor egen befolkning Russlands evne til å være en viktig aktør på den internasjonale arena.

4 Den russiske militære intervensjonen i Syria

Perioden som analyseres i dette kapitlet er basert på den russiske militære intervensjon i Syria og varer fra 30.september 2015 til 27.februar 2016. Perioden belyser iverksettelsen og utførelsen av en russisk militær intervensjon, samt de militære maktmidlene brukt gjennom intervensjonen. Russlands utenrikspolitiske handling i form av en militær intervensjon endret dynamikken i konflikten i Syria. Den er et tydelig avvik fra Russlands tidligere fremtreden på den internasjonale arena siden slutten av den kalde krigen.

4.1 Hva skjedde i perioden

Syria lå i ruiner etter den 4 år lange borgerkrigen. Det sittende syriske regimet stod i fare for å falle etter store tap de foregående månedene. Amerikanske luftangrep fra august 2014 hadde ikke klart å stanse IS sitt framrykk i Syria. Dette medførte at høsten 2015 kontrollerte IS store områder i Nord og Øst Syria. Den russiske militære intervensjonen bidro i hovedsak med luftangrep mot opprørsstyrkene og IS. Luftangrepene ble koordinert med de syriske regjeringsstyrkene, samt bakkestyrker fra Iran og Hizbollah som støttet det sittende syriske regimet. Russland hadde 32 kampfly, samt støtte fra den russiske marinen i Middelhavet og det Kaspiske hav tilgjengelig for sine operasjoner i Syria ved oppstarten (Åtland et al., 2016). I tillegg for å forsvare basene var det et ukjent antall helikoptre, artillerienheter, bakkestyrker og pansrede kjøretøy. Fra november ble operasjonen intensivert med støtte fra strategiske og langtrekkende bombefly (Åtland et al., 2016).

Som resultat av den russiske militære intervensjonen ble tilsammen over 10 000 kvadrat kilometer med terreng gjenvunnet (Putin, 2016c). Dette innebar at viktige byer og strategiske områder var gjenerobret og man hadde kuttet strategiske forsyningsruter til opprørerne og IS. I løpet av perioden hadde det russiske flyvåpenet fløyet over 9000 oppdrag (Putin, 2016c). Russlands militære maktmidler ble påvirket underveis i perioden av ulike hendelser som påkrevde en økt handlekraft. Dette gjaldt eksempelvis terrorangrepene i Paris, Tyrkias nedskyting av russisk jagerfly og sprengingen av et russisk passasjerfly (Åtland et al., 2016). 22.februar 2016 annonserte Russland en våpenstillstandsavtale mellom partene, fremforhandlet i samarbeid med USA. Denne kom med bakgrunn i FN resolusjonen fra 18.desember 2015 om å gjenoppta forhandlingene mellom de stridende partene i Syria. I forkant av forhandlingene ble strategisk viktige områder i Syria gjenerobret av de syriske

regjeringsstyrkene i samarbeid med tunge russiske luftangrep. IS og andre definerte terrorgrupper fikk ikke delta ved forhandlingsbordet om våpenstillstandsavtalen. Dette bidro til å redusere gruppenes moment, legitimitet og makt i regionen. Denne utestengelsen viste det internasjonale samfunnets forpliktelse til terrorisme bekjempelse og en felles holdning til håndtering av terrorisme, den skulle bekjempes, ikke anerkjennes og gis tilgang til legitim makt. Våpenstillstandsavtalen trådte i kraft midnatt 27.februar 2016.

4.2 Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt

Hva skjedde på den internasjonale arena

Russlands oppbygging av militære ressurser i Syria hadde bekymret Vesten. Kun to dager i forkant av den militære intervensjonen var Putin i FNs generalforsamling, der ble et forslag om en felles koalisjon i bekjempelsen av IS i Syria lansert. Det russiske Føderasjonsrådet ga 30.september 2015 tilslutning til bruk av Russlands luftmakt i Syria. Timer senere startet Russlands luftangrep i Syria. Bakgrunnen for beslutningen var knyttet til de syriske regjeringsstyrkenes tilbakeslag på bakken i de foregående månedene og et forestående regimefall. Det russiske luftvåpenet ble satt inn for å støtte de syriske regjeringsstyrkene i kampen mot IS og andre radikale grupperinger i Syria. Dette skjedde med et bakteppe hvor Russland hadde militære styrker på størrelse med 50 000 mann bundet i Ukraina hvor det fortsatt var store uroligheter (Sutyagin, 2015).

Russlands rolle i Ukraina var fortsatt et opphetet tema på den internasjonale arena. Europa var preget av en økonomisk tilbakegang og en flyktningkrise. Dette medførte økt popularitet til de nasjonalistiske partiene i flere av de europeiske landene. Bakgrunnen lå i spørsmålet om hvordan Europa skulle håndtere den økonomiske merbelastningen flyktningene spesielt fra Syria medførte. Grensegjerder ble bygget gjennom Europa og man fryktet en kollaps av Schengen samarbeidet. Samtidig opplevdes en økning og spredning av terrorisme som ble betydelig både i Europa, Afrika og Midtøsten. Europa gjennom NATO krevde flere amerikanske styrker i Europa som beskyttelse mot et økt aggressivt Russland. De amerikanske styrkene var bundet opp i Midtøsten grunnet Afghanistan og Irak og i Asia for å begrense Kina. Dette gjorde at USA var bundet militært på flere fronter og regioner som gjorde ytterligere militære operasjoner uønsket i USA. I USA var det også forberedelser til presidentvalg i 2016.

Under FNs generalforsamling i september 2015 etterlyste Russland resolusjoner for utvidet bekjempelse av terrorisme og for nye fredssamtaler i Syria. 17. desember 2015 kom FN resolusjonen for utvidet bekjempelse av IS og andre terrorist organisasjoner (UN Security Council, 2015b). Den inkluderte kriminalisering av den finansielle støtten av disse gruppene. Resolusjonen muliggjorde i økende grad å legge press på regionens aktører og særs Tyrkia hvor den største delen av ISs oljeprodukter ble transportert gjennom (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2015a). 18. desember 2015 kom FN resolusjonen med initiativ til nye fredssamtaler i Syria (UN Security Council, 2015a). Denne skapte grunnlaget for oppstarten av nye samtaler vedrørende våpenhvile og fredssamtaler mellom regimet og opprørerne.

Hvordan hevder Russland seg som stormakt ved å involvere seg i Syria

Alternativ til Vesten

Russland delte det samlede Vestens målsetning om å hindre en spredning av IS. Russlands strategi innebar en politisk stabilisering i Syria. Dette gjennom å støtte det sittende syriske regimet militært i forkant av en koordinert kamp mot IS. Den russiske strategien var basert på å splitte opprørerne, kutte viktige forsyningslinjer og bidra til å erobre strategiske områder gjennom luftstøtte før man gikk til forhandlingsbordet (Dyer, 2016). På denne måten fikk det sittende regimet sterkere kort i forhandlingene. Samtidig ble enkelte opprørsgrupper utelukket fra forhandlingen. De umiddelbare effektene av den russiske militære intervensjon var flere. Russland oppnådde toppnivå møter med USA, hindret videre fremrykk av IS og hindret utplassering av vestlige bakkestyrker. Den viktigste effekten var likevel å utelukke muligheten for regimefall i Syria. Ved et regimefall kunne IS eller radikale pro-vestlige opprørere overta makten i Syria, dette ville hatt konsekvenser for den russiske sikkerheten (Weir, 2015). Russland betraktet å støtte det sittende syriske regimet som den beste måten å bekjempe IS. Dette med bakgrunn i det sittende syriske regimets tilgang på bakkestyrker som var ansett nødvendige for å kunne ende konflikten. Gjennom den russiske luftstøtten til de syriske regjeringsstyrkene ble det skapt en mulighet for å snu konfliktens utvikling for det sittende regimet.

Den militære intervensjonen i Syria ga Russland flere muligheter og økt handlingsrom til å påvirke utfallet i Syria og Russlands posisjon på den internasjonale arena. Støtten til det sittende syriske regimet innebar ikke en forkjærlighet til President Assad, men det utgjorde en mulighet for Russland å få bekreftet egen stormaktstatus. Den russiske militære

intervensjonen i Syria var ikke bare en protest mot USAs utenrikspolitikk, Russland aktivt motsatte seg den ved å støtte den andre siden i konflikten militært (Trenin, 2014). Dette demonstrerte aktive russiske utenrikspolitiske handlinger knyttet til Russlands forsvar av ikke-intervensjonsprinsippet. Gjennom sin militære intervensjon i Syria ble Russland igjen ansett som en stormakt på den internasjonale arena.

Russland bekreftet denne stormaktstatusen overfor USA ved måten Russland valgte å informere USA om den russiske militære intervensjonen i Syria. USA ble informert kun en time før første luftangrep fra Russland. Beskjeden USA fikk fra den russiske Generalen var «If you have forces in the area we request they leave» (Buncombe, 2015). Dette demonstrerte Russlands stormaktstatus i en situasjon hvor Russland og USA igjen var likeverdige stormakter som begge hevdet sin rett. Dette viste at videre progresjon i situasjonen i Syria medførte økt stormakt hensyn. Stormaktene Russland og USA hadde satt uenigheten om skjebnen til President Assad som et uforenlig punkt. Dette ga antydninger til en stedfortrederkrig mellom Øst og Vest. USA bidro til å forsterke disse antydningene med sine uttalelser om den russiske militære intervensjonen. USA uttalte at Russland var dømt til å feile i Syria og at Russland ikke bidro til en politisk løsning, men kun kompliserte den syriske konflikten ytterligere (Marcus, 2015c). For USA var Russlands militære intervensjon i Syria ansett som et fundamentalt feilsteg da Russland ikke differensierte mellom de ulike opprørsgruppene.

Disse stormakthevdelsene mellom Russland og USA endret ikke Russlands ønske om en politisk løsning på konflikten i Syria. Russland utviste i perioden en sterk villighet til dialog med de vestlige støttede opprørsgruppene for å finne en politisk løsning. Videre inviterte Russland ved flere anledninger USAs koalisjon av villige i Syria til militært samarbeid mot terrorismen i Syria, noe koalisjonen av slo (B. Walker & Melvin, 2015). Ved å gjenerobre terreng og tvinge IS og opprørere tilbake skapte Russland gunstige forhold, dette resulterte i en våpenstillstandsavtale kun 5 måneder etter den militære intervensjonen. Russlands militære intervensjon demonstrerte således en avgjørende effekt i den syriske borgerkrigen.

Den militære intervensjonen ga Russland økt innflytelse samtidig som den reduserte USAs innflytelse over utviklingen i den syriske borgerkrigen. I perioden var USAs bidrag beskjedent og hemmeligholdt, noe som skapte en oppfattelse om at all militær moment i Syria var fra den russiske siden (Sanger, 2016). Disse faktorene sammen med stormaktstatusen

gjorde Russland til et reelt alternativ til USA i Syria. Den endrede maktbalansen grunnet Russlands militære intervensjon ble demonstrert ved at det var Russland som annonserte inngåelsen av våpenstillstandsavtalen 22.februar 2016.

«We are finally seeing a real chance to bring an end to the long-standing bloodshed and violence....Most important is the creation of conditions for launching a long-term political process through a broad inter-Syrian dialogue in Geneva, under the auspices of the UN» (Putin, 2016a)

Russland hadde ved å presentere en løsning i Syria gjennom militære intervensjon vist regionen, egen befolkning og Vesten at Russland lyktes hvor USA hadde feilet. Dette endret maktbalansen, spesielt mellom USA og Russland. Russland ble også en mer likeverdig aktør på den internasjonale arena. Dette gjorde at Russlands interesser ikke kunne forsømmes av aktører på den internasjonale arena uten fare for represalier fra stormakten Russland.

Militære kapabiliteter

En annen viktig del av å hevde seg som stormakt var bruk av militære kapabiliteter. Krig handler om å gjøre det meste av ens muligheter innenfor naturens begrensninger. Enhver forsvarsgren innehar distinkte styrker og svakheter når det handler om å omgjøre militær innsats til et politisk resultat. Hver gren representerer en begrenset og en-dimensjonalt sett med strategiske kapabiliteter. Politiske ledere står overfor disse valgene når de bruker en militær styrke som et instrument i politikken. Luftstyrker alene vinner sjelden en krig men er ofte avgjørende for å skape gunstige forhold på bakken (Baylis, Wirtz, & Gray, 2013). Russland valgte å sette inn det russiske luftvåpenet med støtte fra den russiske marine. Det var også et støtteapparat på bakken bestående av bakkestyrker til egen beskyttelse, logistikkhåndtering og rådgivere til den syriske styrken. Putin uttalte på den årlige nyhetskonferansen 17.desember 2015 at han var trygg på de valgte ressursenes evne til å løse oppdraget, videre indikerte Putin tilgang til ytterlige ressurser skulle situasjonen kreve det.

«I want to stress that these are by far not all of our capabilities, We have more military means. And we will use them - if need be» (Putin, 2015g).

Denne uttalelsen tjente både som avskrekking for den nasjonale sikkerheten, men også som en trussel overfor opprørerne i Syria. Perioden viste en vellykket militær operasjon i Syria med minimalt tap av liv og utstyr. Russland viste igjen at det var mulig å lykkes uten kun bruk av høyteknologisk militært utstyr. Russland fikk i perioden demonstrert og testet nye

våpensystemer og utstyr som varierte fra krysserraketter til kamphelikoptre samt strategiske langtrekkende bombefly (Lister, 2015). Sammen med bruken av lastefly viste dette en forbedret russisk militær kapabilitet en tidligere antatt fra Vesten. Det viste også at Russland evnet å utplassere styrker utenfor egne grenser. Russland viste videre evne til å opprettholde strid på flere fronter samtidig, med dette menes den russiske deltakelsen i Ukraina i perioden samtidig som Russland utførte en militær intervensjon i Syria.

Russland viste i perioden variasjonen av sine militære kapabiliteter. Et eksempel på den russiske militære kapabiliteten var de strategiske langtrekkende bombeflyene. 20.november dro to av disse fra Kola, fløy rundt Europa og gjennom Middelhavet til Syria hvor de slapp lasten. Deretter dro de tilbake til Russland gjennom Irak, Iran og den kaspiske hav korridoren, en distanse på 9500 km (Cenciotti, 2015). Dette viste evne til planlegging av mål, koordinering av støtte og samarbeid med Irak og Iran for overflyvning. Et annet eksempel var det russiske flyvåpenets antall oppdrag i perioden. Det russiske flyvåpenet fløy over 9000 oppdrag, dette utgjorde i snitt 55 oppdrag i døgnet (Åtland et al., 2016). Dette var et høyt antall i forhold til antall fly som deltok i operasjonen. Dette viste evne til teknisk vedlikehold på fly og koordinasjon av ressurser. Et tredje eksempel var bidraget fra den russiske marinen. De demonstrerte evne til å identifisere og følge andre nasjoners ubåter, noe som viste Russland som en gjenoppstått sjømakt (The Guardian, 2016). Den russiske marinen hadde i tillegg vært konstant rundt den syriske sjølinjen og projisert sjømakt. Dette spesielt gjennom avfiringen av krysserraketten Kalibr.

Avfiringen av krysserraketten Kalibr demonstrerte Russlands evner til å levere signifikant ildkraft over lange distanser, samt en evne til å utplassere høyteknologisk militære kapabiliteter der de ønsket. Dette skapte ytterligere et bilde av Russland som en likeverdig militær aktør på den internasjonale arena i konkurranse med USA. Avfiringen av krysserraketten var vesentlig av flere årsaker, de reiste en distanse på ca. 1500 km over Iran og Irak før de traff sine mål i Syria (Bronk, 2015). Dette underbygde Russlands stormaktstatus da de demonstrerte å være i besittelse av en kapasitet som skaper en følelse av allestedsnærværende. Dette hadde vært forbeholdt Vesten siden slutten av den kalde krigen. Putins uttalelse i møte med den russiske forsvarsministeren Sergei Shoigu 8.desember 2015 viste at Russland hadde et aktivt forhold til de benyttede militære kapabiliteter i Syria. Dette gjorde at avfiringen av krysserraketten Kalibr fungerte som testing av våpen, demonstrasjon av våpen for salg og å avskrekke potensielle motstandere.

«The Calibre missiles and the Kh-101 rockets are generally showing very good results. We now see that these are new, modern and highly effective high-precision weapons than can be equipped either with conventional or special nuclear warheads» (Putin, 2015b).

Disse demonstrasjonene av de russiske militære kapabilitetene stod i kontrast til den amerikanske forsvarsanalytikerens Stephen Blanks uttalelse i 2012. Han definerte da Russlands militære kapabiliteter som utdaterte (Renz, 2014). De russiske aksjonene i Øst-Ukraina og Krim i 2014, samt Syria i 2015 viste et sterkt oppgraderte russiske militære kapabiliteter. Dette fikk Vesten til å bekymre seg for hva Russland ville gjøre i fremtiden. Bruk av militære handlinger og demonstrasjon av militære kapabiliteter var utenrikspolitiske handlinger ment for å forsterke den nasjonale sikkerheten og underbygge Russland som stormakt.

Destabilisere vestlige allianser

Russlands militære handlinger og stormaktstatus medførte økte muligheter for å destabilisere vestlige allianser. En destabilisering av vestlige allianser forsterket Russlands nasjonale sikkerhet. Tyrkias nedskyting av et russisk jagerfly 24. november 2015 etter brudd på det tyrkiske luftrommet medførte en intensivering i den eksisterende konflikten mellom Russland og Tyrkia. Tyrkias nedskytingen ble betraktet som en bevist og planlagt handling. Dette var også første gang et NATO medlem hadde skutt ned et russisk militært fly siden 1950 tallet (Marcus, 2015d). Det ble en frykt for eskalasjon i konflikten mellom Russland og Tyrkia, samt usikkerhet om hvilken rolle NATO ville spille i den (Marcus, 2015d). Nedskytingen medførte krav fra Tyrkia om bekreftelse fra NATO om støtte dersom situasjonen eskalerte. Dette resulterte i at NATO landende innså at de risikerte å måtte gå til krig mot Russland for Tyrkia. Både NATO og USA endte med å bekrefte støtte til Tyrkia, det var likevel skapt en usikkerhet i alliansen.

Usikkerhet i alliansen var en måte for Russland å utfordre Vestens samhold. Russlands utfordringer var søkt løst gjennom å samle det russiske samfunnet rundt en søken etter internasjonal status og ambisjoner. Russlands utenrikspolitiske handlinger i Syria forrykket den eksisterende verdensorden og utfordret de liberale demokratiene i Vesten (Shevtsova, 2014). Russlands utenrikspolitiske handlinger forvirret Vesten og deres evne til å respondere. Vesten anså Russland kun som en potensiell regional konflikt ikke en som utfordret verdensordenen. Den militære intervensjonen viste Russlands evner til å utøve strid på ulike fronter. Den viste Russlands besittelse av en vilje og kunnskap til å utnytte styrkene i tråd

med de politiske målsettingene. I Europa var Russland overlegen i den militære styrken når det gjaldt antall og evne til å mobilisere store styrker på kort varsel, noe som hadde blitt demonstrert med de siste tiders overraskelses øvelser. Dette bidro til å øke usikkerheten som eksisterte i Europa om Russlands kapasiteter og intensjoner. Uttalelsene til amerikanske Generaler underbygde de russiske militære kapasitetene og deres mobiliseringsevne. Dette ga grunnlag til at inntil USA kom med sine styrker ville Russland være i førerretet ved et angrep i Europa (Shlapak & Johnson, 2016). Det eksisterte også en økt nervøsitet og usikkerhet rundt USAs vilje og evne til å overholde allianseavtalene. Dette ble forsterket gjennom konflikten mellom Tyrkia og Russland. Denne usikkerheten tvang NATO og USA til å forsikre støtte gjentatte ganger til sine alliansepartnere. Et svekket NATO og usikkerhet om USAs evne og villighet til å overholde avtaler bidro til å forsterke Russlands nasjonale sikkerhet.

4.3 Russland involverer seg i Syria for å sikre fotfeste i Midtøsten

Russland i Syria

I møtet med det russiske Føderasjonsrådet 30.september 2015 redegjorde Putin for Russlands militære intervensjon i Syria:

“We will act strictly in accordance with our set mission. First, we will support the Syrian army only in its lawful fight against terrorist groups. Second, our support will be limited to airstrikes and will not involve ground operations. Third, our support will have a limited timeframe and will continue only while the Syrian army conducts its anti-terrorist offensive» (Putin, 2015d).

Etter store tap for de syriske regjeringsstyrkene i første halvdel av 2015, var situasjonen for det sittende syriske regimet så kritisk at det var fare for regimefall. Det sittende regimet hadde tidligere vært i kontakt med Russland for militær støtte. Den russiske styrkeoppbyggingen i Syria foregikk under dekke av militær øvingsvirksomhet og ble utført i september 2015. Russlands militære intervensjon i Syria var betydelig basert på antall russisk personell i Syria. I oktober 2015 varierte tallene på russisk personell i Syria mellom 1600 til 3000 (Åtland et al., 2016).

30.september 2015 startet den russiske militære intervensjon, kun timer etter at det russiske Føderasjonsrådet ga tilslutning var Russland i gang med luftangrep. Allerede dagen etter ba den USA ledede koalisjonen i Syria om at Russland begrenset sin luftkampanje i Syria. Dette

med bakgrunn i at de russiske angrepene ikke bare var rettet mot IS, men også mot opprørsgrupper støttet av Vesten. USA anså at de russiske angrepene ville forsterke IS (Gardner, 2015). 7.oktober 2015 eskalerte Russland ved å avfyre 26 Kalibr raketter fra den russiske flåte i det Kaspiske hav, mer enn 1500 kilometer unna sine mål (Marcus, 2015a). Dagen etter annonserte NATO fornyet støtte til å forsvare sine allierte med bakgrunn i eskalasjonen av de russisk militære handlingene. I forkant hadde NATO fordømt de russiske luftangrepene og oppfordret Russland til å stanse sin støtte til det sittende syriske regimet (Marcus, 2015b).

17. November 2015 intensiverte Russland operasjonen, denne gangen med strategiske langtrekkende bombefly. Heretter fulgte det en dobling i antall flyangrep mot IS fasiliteter i Syria. Denne intensivering kom etter et russisk passasjerfly ble sprengt over Egypt og 224 passasjerer omkom 31.oktober 2015 (Lystseva, 2015). Intensivering var også et resultat av terrorangrepene i Frankrike 13.november 2015. I etterkant av dette ble det etablert et samarbeid mellom Russland og Frankrike i Syria. I dagene etter intensivering fokuserte Russland på å undergrave ISs finansielle og økonomiske grunnlag ved å ta ut oljeanlegg og tankbiler, dette resulterte i et daglig økonomisk tap for IS på 1,5 millioner dollar (Putin, 2015c).

24.november 2015 ble et russisk jagerfly skutt ned av Tyrkia etter brudd på det tyrkiske luftrommet. Russland mente det russiske flyet ikke utgjorde en trussel for Tyrkia da det var engasjert i operasjoner mot IS i nærliggende områder til den tyrkiske grensen (Marcus, 2015d). Nedskytingen av jagerflyet medførte at Russland sendte luftvernsystemer til Syria allerede 26.november 2015.

«I order you to act as tough as possible. Any target that poses a threat to Russian [military] grouping or ground infrastructure has to be destroyed immediately» (Putin, 2015e)

Putins uttalelse viste Russlands vilje til å forsvare egen operasjon i Syria og ga en klar tilbakemelding til USA koalisjonen og NATO. Tyrkia involverte seg militært i den syriske konflikten 13.februar 2016 når de startet artilleri angrep mot gjenerobrede områder i nærheten av den tyrkiske grensen. Tyrkia tilrettela fortsatt for illegale grensekryssinger for terrorgruppene tross FN's resolusjonen fra 18.desember 2015. Kort tid før våpenstillstandsavtalen ble to strategiske store byer i Latakia provinsen gjenerobret av

regjeringsstyrkene sammen med russisk flystøtte (Gebeily, 2016). Dette medførte en effektiv stenging av forsyningsrutene til opprørere ved grensen mot Tyrkia. Det gjorde også at mulighetene for kontakt mellom USA og opprørerne ble redusert. Ved at de moderate opprørerne aksepterte våpenstillstandsavtalen som ikke ble tilbudt IS og andre terroristorganisasjoner oppnådde Russland den ønskede splitten mellom opprørerne (Dyer, 2016).

Syrias fremtid før Russlands militære intervensjon var et regimefall og en rask erobring av landet av ekstreme islamister eller en fortsettelse av borgerkrigen i uendeligheten (Dyer, 2016). Russlands militære intervensjon plasserte russiske styrker i Syria. Dette medførte en tydelig maktbalanse forskyvning i regionen. Det betydde også at det var Russland som hadde fremdriften i konflikten utvikling. Utplassering av militære styrker ga indikasjon på en mer langvarig tilstedeværelse noe som bekreftet en utenrikspolitisk målsetting om å etablere et fotfeste i regionen.

Hvordan sikrer Russland fotfeste i Midtøsten ved å involvere seg i Syria

Russiske styrker i Syria

Månedene før Russlands militære intervensjon ble ansett av USA som den perioden hvor det syriske regimet stod svakest og kun hadde kontroll over en femtedel av det syriske territorium. Regjeringsstyrkene hadde i den perioden mange raske og store tap i Latakia området hvor Russlands marinebase var lokalisert (Bassam & Perry, 2015). Ikke-intervensjonsprinsippet og etterlevelse av internasjonal rett var en viktig del av Russlands utenrikspolitikk.

«It is unacceptable that military interventions and other forms of interference from without which undermine the foundations of international Law based on the principle of sovereign equality of states» (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013).

Russland hadde siden USAs inngripen stått hardt på at det USA gjorde i Syria ikke fulgte den internasjonale rett. Dermed fokuserte Russland på at de fulgte internasjonal rett gjennom avtale med Syrias legitime regjering. Syrias President Bashar al-Assad uttalte 21.oktober 2015 i et møte med den russiske Presidenten følgende:

«Thank you for supporting Syria`s unity and independence. Most important of all is that this is being done within the framework of international law» (President of Russia, 2015)

Den russiske militære intervensjonen hindret regimefall, styrket regjeringsstyrkene, endret maktbalansen i regionen og dermed hva Russland anså som en utfordrende sikkerhetstrussel på sikt. Videre fikk Russland vist lojalitet og vilje til å støtte en samarbeidspartner militært, forsvart sin marinebase og ikke-intervensjonsprinsippet.

Selv om Russland gjennomførte en militær intervensjon holdt de fast på at løsningen på konflikten ville være politisk. Russland hadde siden konflikten oppstart bedyret at en politisk løsning måtte finnes uten ekstern innblanding. Russland valgte likevel å bistå det sittende regimet med militær støtte. En frykt for utplassering av vestlige styrker i Syria kan ha vært utslagsgivende for iverksettelsen av den russiske militære intervensjonen. Vestlige styrker i Syria ville fjernet Russlands mulighet til å utjevne maktbalansen i regionen. Russland klarte gjennom forhandlingene om uttransport av syriske stridsmidler i 2013 å utsette amerikanske flyangrep til høsten 2014. Etter et år med amerikanske flyangrep uten betydelige resultater var bakkestyrker en ikke ønsket men nødvendig progresjon for USA. Baser bygd for å bekjempe terrorismen kunne da senere brukes mot Russland. Dette med bakgrunn i Syrias nærhet til den russiske grensen. Den militære intervensjonen gjorde at Russland fikk utplassert militære styrker i Syria, noe som hindret mulighetene for vestlige styrker i Syria. Vestlige styrker i Syria ville da medført økt risiko for en stormaktskrig. Den militære intervensjonen bidro til aktiv støtte og stabilisering av det sittende regimet i Syria. Dette hindret en vestlig okkupasjon, samtidig ble den vestlige påvirkningen i utviklingen til Syria og Midtøsten redusert. Disse raske og viktige fordelene med den militære intervensjonen kan ha overskygget risikoen ved at konflikten ikke lar seg løse militært. Vestlige bakkestyrker i Syria ville for Russland vært et nederlag og en trussel til Russlands sikkerhet og russiske interesser i regionen. I motsetning endret russiske styrker i Syria maktbalansen mellom USA og Russland, samt forsterket den nasjonale sikkerheten.

Forberedelsene til den militære intervensjon startet med Russlands prosess for å anskaffe ekstra maritim transportkapasitet i mars 2015. Syria og Russland signerte 26. august 2015 en avtale som omhandlet utsendelse av russiske styrker til Syria (Åtland et al., 2016). Avtalen spesifiserte at det russiske nærværet ikke skulle være rettet mot et tredjeland. Formålet til det

russiske militæret var i avtalen å forsvare suvereniteten og den territorielle integriteten til begge landene. Disse faktorene indikerte at beslutningen om å støtte det sittende syriske regimet militært var tatt på et tidligere tidspunkt. Det viste også at den militære intervensjonen var planlagt godt i forkant av iverksettelsen. Russlands samarbeid med bakkestyrker fra Iran og Hizbollah var videre indikasjoner på dette. Utbedringen av marinebasen i perioden og avtalen om kostnadsfri bruk av flybaser i Syria viste en indikasjon på en mer permanent militær tilstedeværelse i regionen.

«I do not know if we need a base there. A military base implies considerable infrastructure and investment». (Putin, 2015g)

Putin uttalte dette om marinebasen i Syria på sin årlige nyhetskonferanse i desember 2015. Dersom man vektlegger uttalelsen antyder den i stor grad at Russland ikke hadde noen intensjon om langvarig militær tilstedeværelse i Syria. Dette vil da kunne avkrefte påstanden om at Russland involverer seg i Syria for å etablere et fotfeste i regionen. Uttalelsen vektlegges ikke tungt, da den var tvetydig og ikke sa klart at Russland ikke ønsket en base i Syria. Denne uttalelsen var likevel den eneste motsigelsen identifisert mellom Russlands uttalelser og utenrikspolitiske handlinger i relasjon til Syria.

4.4 Russland involverer seg i Syria for å sikre stabilitet i Russland

Russland nasjonalt

Russland hadde i perioden en stram statsøkonomi. I den årlige nyhetskonferanse i desember 2015 gjennomgikk Putin den økonomiske krisen. Selv om den ikke var over ble det ansett at Russland hadde kommet seg gjennom toppen av den økonomiske krisen. Det økonomiske resultatet for 2015 viste at Russland hadde redusert sin eksterne gjeld med 13 % og budsjett underskuddet var i underkant av en milliard, noe som utgjorde kun 2,8 % av Russlands BNP (Putin, 2015g).

Hvordan sikrer Russland intern stabilitet ved å involvere seg i Syria

Nasjonal identitet

Forløpet til iverksettelsen av den russiske militære intervensjonen var effektiv og viste en samlende regjering rundt de beslutningene knyttet til utenrikspolitiske handlinger. Dette viste et Russland som evnet å være koordinerte, forente og beslutningsdyktige i komplekse prosesser. Måten intervensjonen ble gjennomført ved forespørsel og samtykke fra det sittende

syriske regime gjorde at den var en lovlig intervensjon i forhold til internasjonal rett (S. Walker, 2015). Å handle innenfor den internasjonale rett underbygde Russlands nasjonale identitet. I talen til FNs generalforsamling i september 2015 pekte Russland ut hva de var misfornøyd med, dette gjaldt spesielt situasjoner hvor FNs prosesser ble omgått.

«Any action taken by circumventing this procedure is illegitimate and constitutes a violation of the UN charter and contemporary international law» (Putin, 2015f).

USAs handlinger i Syria gjennom bevæpning, trening og annen støtte til enkelte opprørsgrupper ble ansett av Russland som brudd på internasjonal rett og en omgåelse av FN. Russland var tydelige på at USA måtte bære deler av ansvaret for situasjonen i Midtøsten gjennom sin arrogante politikk med regimeendringer. Russland åpnet likevel for tettere samarbeid med Vesten, spesielt USA.

«..We propose to be guided by common values and common interests rather than by ambitions. Relying on international law, we must join efforts...and create a genuinely broad international coalition against terrorism» (Putin, 2015f).

Samme dag som iverksettelsen av den militære intervensjonen i Syria fikk Russland støtte fra religiøse ledere til Russlands operasjon i Syria. Flere religiøse ledere annonserte Russlands kamp mot terrorisme som en moralsk og hellig kamp (Burke, 2015). Dette var med til å bekrefte at Russland stolte på ulike religiøse ledere for å isolere radikale islamister (Trenin, 2014). Gjennom den militære intervensjonen i Syria klarte Russland å presse frem dialog og økt kontakt med USA. Nasjonalt symboliserte dette Russland som en likeverdig partner. Det gjorde også at Ukraina-konflikten kom i skyggen. Russland og USA møttes på en begrenset arena, likevel bidro det til en anerkjennelse som en likeverdig partner. Det ga videre Russland mulighet til å bryte den internasjonale isolasjonen grunnet Ukraina og Krim. Den militære intervensjonen i Syria representerte et forsøk på forsoning med Vesten hvor Russland var en innflytelsesrik og likeverdig partner. Gjennom invitasjon til samarbeid utviste Russland vilje til en felles løsning på konflikten i Syria. Russlands utspill om samarbeid og forsoning ble ikke tatt imot. Det ble i stedet aktivisert en gryende Russlands frykt i Vesten, dette med bakgrunn i Russland aktiviteter i Ukraina og den russiske militære intervensjonen i Syria. Den militære intervensjonen gjorde at Putin stod frem som handlingens mann og viste at Russland var en stormakt. Dette ble bekreftet med avfiring av 26 Kalibr krysserraketter på Putins bursdag (Marcus, 2015a). Stormaktstatusen ble bekreftet igjen ved Russlands annonseringen

av våpenstillstandsavtalen i slutten av perioden. Den nasjonale identiteten ble underbygget av Russlands stormaktstatus og prestisjen oppnådd på den internasjonale arena gjennom Syria. Russlands håndtering av den militære intervensjonen i Syria viste en forsterket evne til å forsvare statens verdier, nasjonale interesser og den nasjonale sikkerheten.

Nasjonal sikkerhet

Økonomi var en viktig del av den nasjonale sikkerheten. Vestens økonomiske sanksjoner mot Russland ble ikke gitt som forklaring til Russlands utenrikspolitiske handlinger i Syria. De vestlige sanksjonene hadde likevel en innvirkning for iverksettelsen av en militær intervensjon i Syria. Den økonomiske utviklingen hadde hatt fokus i en lengre periode i Russland, dette var gjenspeilet i de offisielle strategiske dokumentene. «A key factor of international stability is economic interdependence of states» (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2013, p. 3) I talen til FNs generalforsamling i september 2015 pekte Putin også på hva Russland anså som økonomisk egoisme.

«Unilaterally imposed sanctions circumventing the UN charter have all but become commonplace today. They not only serve political objectives, but are also used for eliminating market competition» (Putin, 2015f).

Den militær intervensjon i Syria skapte forhåpninger i befolkningen og tro på at sanksjonene ville bli fjernet når Russland viste de kunne bidra til å løse Europas utfordringer. De positive møtene og samarbeidet med USA viste at Russland var inne i den internasjonale varmen igjen og villig til å forbedre sitt forhold til Vesten. Det var likevel viktig for Russland å vise at den internasjonale isolasjonen snart var over. Den russiske militære intervensjonen i Syria demonstrerte overfor det internasjonale samfunnet at Russland til tross for isolasjon og økonomiske sanksjoner var en viktig og uunnværlig aktør i verdenssamfunnet og kommunikasjon ikke kunne unngås (Galperovich, 2015).

Terrorisme hadde siden 2000-tallet vært en nasjonal sikkerhetsutfordring med høy fokus for Russland. Trusselen hadde i de siste årene økt, spesielt med fremveksten av al-Qaida og IS i Midtøsten. Russland hadde vært nådeløs i sin bekjempelse av opprør, revolusjoner og terror internt i Russland og i det post-sovjetiske rom. Russlands militære intervensjon i Syria ble nasjonalt fremhevet som en kamp mot terrorismen.

«The only real way to fight international terrorism is to take the initiative and fight and destroy the terrorists in the territory they have already captured rather than waiting for them to arrive on our soil» (Putin, 2015d).

Dette utsagnet uttrykte tydelig hvordan Russland ønsket å bekjempe terrorismen. Det underbygde videre at den militære intervensjonen var for å sikre den nasjonale sikkerheten ved å hindre en spredning av terrorisme. Putin uttrykte i forbindelse med den militære intervensjonen at dersom en ikke lyktes å stoppe terrorismen i Syria, ville fremmedkrigerne returnere til sine hjemland og at de da kom til Russland også (Marcus, 2015c). Med over 4000 russiske fremmedkrigere i Syria i perioden utgjorde dette en betydelig trussel for den nasjonale sikkerheten og sikkerheten til den russiske befolkningen (President of Russia, 2015). Tatt i betraktning Russlands høye andel av muslimske befolkning, lange grenser, ustabile naboland og sårbare områder var dette en betydelig trussel til Russlands nasjonale sikkerhet. Dette gjorde at en av årsakene til Russlands militære intervensjon i Syria var for å håndtere de russiske fremmedkrigerne. Den viste også statens nulltoleranse for terroraktiviteter. I møte med sine militære sjefer 17.november 2015 uttalte Putin følgende:

«Our air campaign in Syria must not only be continued, it must be boosted, in such a way that the criminals are made aware that retribution is inevitable» (RT News, 2015)

Uttalelsen kom som en reaksjon til terroren mot et russisk passasjerfly noen uker tidligere. Russlands nasjonale sikkerhet omfattet beskyttelsen av den russiske befolkningen både i og utenfor Russland. Denne beskyttelsen var del av den nasjonale identiteten og det russiske utenrikspolitiske konseptet. Bomben på det russiske passasjerflyet hvor 224 mennesker omkom ble ansett som et angrep på den russiske befolkningens sikkerhet.

«As you perform combat missions to fight terrorists in Syria, you are defending Russia and its citizens» (Putin, 2015a).

Det bidro videre til å underbygge den nasjonale identiteten knyttet til statens evne til å beskytte befolkningen hvor den en var (Mankoff, 2014). Russlands handlinger på den internasjonale arena, spesielt i Syria ble på denne måten rettfærdiggjort som beskyttelse av Russlands befolkning.

4.5 Oppsummering

Russlands etablering i Midtøsten var en naturlig progresjon i en stormakts forfølgelse av nasjonale interesser og sikkerhet. Fotfeste i regionen var viktig og nødvendig for å sikre Russlands sikkerhet og økonomiske utvikling. Dette var begrunnet i regionens ressurser og strategiske plassering til Russland. Til tross for Russlands økte vilje til selvhevdelse for å sikre egne interesser ble det åpnet for samarbeid med Vesten og USA som likeverdige aktører i perioden. Russland oppnådde økt dialog med USA innen enkelte områder.

Den russiske militære intervensjonen satte Russland i sentrum på den internasjonale arena. Vesten måtte da forholde seg til Russland og utøve sine handlinger basert på russisk militær tilstedeværelse. Dette reduserte USAs handlingsrom og forhandlingskort i fredsprosessen og utviklingen av et fremtidig Syria. Russland fikk vist seg frem som stormakt både nasjonalt og internasjonalt gjennom den militære intervensjonen. Russland annonserte en våpenstillstandsavtale i slutten av februar 2016, kun 5 måneder etter iverksettelsen av den militære intervensjonen i Syria. En annen utenrikspolitisk målsetting med den russiske militære intervensjonen var å bekjempe terrorisme og beskytte egen befolkning ved å hindre spredning av IS til Russland. Regimefall i Syria ville medført økt ekstremisme som kunne skapt ringvirkninger over den russiske grensen. Av egen nasjonal sikkerhet kunne Russland ikke la IS eller andre ekstremister overta makten i Syria. Russland ville dermed med sin militære tilstedeværelse sikre egen nasjonal sikkerhet ved å ha redusert risikoen for spredning av IS og terrorisme, samtidig ble Russlands nasjonale identitet underbygd.

Den militære intervensjonen i Syria var planlagt i forkant og målsettingen var å stabilisere den legitime makten i Syria og skape grunnlag for politisk kompromiss. Den militære intervensjonen bidro til å hindre Vesten fra å sette styrker i Syria, en stat som ligger nært Russlands grense. Det isolerte Syria fra den internasjonale arena og gjorde landet mer avhengig av Russland. Dette medførte tettere bånd mellom partene og en økt mulighet for russisk etablering i regionen. Russland oppnådde videre et symbolsk forsvar av sin eneste base utenfor det post-sovjetiske rom. Det viste Russlands vilje til lojalitet overfor sine samarbeidspartnere, noe som underbygde Russlands anseelse og status i regionen. Russlands støtte til det sittende regimet i Syria oppnådde flere utenrikspolitiske målsettinger, men den utenrikspolitiske hovedmålsettingen i perioden var knyttet til den nasjonale sikkerheten gjennom å sikre intern stabilitet. Russlands uttalelser i perioden var sterkt fokusert på beskyttelse av egen befolkning og tiltak for å redusere risikoen for terrorisme i Russland. De

fleste militære handlingene i Syria var således knyttet til underbyggelse og bekreftelse av den nasjonale identiteten.

5 Militær uttrekning og fredssamtaler

Perioden som analyseres i dette kapitlet omhandler Russlands annonserte militære uttrekning og etablering av fredssamtaler i Syria. Perioden varer fra 28.februar 2016 til 30.april 2016.

Perioden belyser Russlands utenrikspolitiske handlinger i Syria i etterkant av våpenstillstandsavtalen og den annonserte russiske militære uttrekningen. Perioden består av diplomatiske og militære utenrikspolitiske handlinger fra Russland. Dette i form av å tilrettelegge for fredssamtaler mellom partene, tett samarbeid med USA i overseelse av våpenstillstandsavtalen og den fortsatte militære bekjempelse av IS i Syria.

5.1 Hva skjedde i perioden

Våpenstillstandsavtalen trådte i kraft midnatt 27.februar 2016, kun fem måneder etter Russlands militære intervensjon og var i kraft i hele perioden. Russland sammen med USA ledet overseelsen av våpenstillstandsavtalen. Russland fikk gjennom våpenstillstandsavtalen en handlingsfrihet til å beholde sine militære kapabiliteter i Syria under en internasjonal paraply. Dette ga en viktig internasjonal og nasjonal seier for Russland.

USAs utenriksminister John Kerry annonserte at voldshandlingene i Syria i perioden var blitt redusert med 80-90 % og at det ble avholdt fredssamtaler i Genève 14.mars mellom partene (Aftenposten, 2016). I forkant av fredssamtalene var det klare uenigheter mellom partene. Syrias utenriksminister Walid al-Moualem uttalte at samtalene i Genève ville bryte sammen hvis motparten hadde vrangforestillinger om å overta makten i landet (Aftenposten, 2016). Samme dag som oppstarten av fredssamtalene annonserte Russland at de anså sitt militære oppdrag løst og ville starte tilbaketrekking av styrker. Det ville fortsatt være styrker igjen til å overse våpenstillstandsavtalen og videre bekjempelse av IS (Putin, 2016c). Byen Palmyra ble gjenerobret fra IS i slutten av mars og det ble gjennomført valg i Syria i april. I midten av april hadde over 50 ulike opprørsgrupper forpliktet seg til våpenstillstandsavtalen (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2016a).

5.2 Russland involverer seg i Syria for å hevde seg som stormakt

Hva skjedde på den internasjonale arena

I denne korte perioden skjedde det en økning i terrorangrep. Europa merket dette gjennom de tre angrepene i Brussel i mars. I perioden var det 263 terrorangrep i verden av ulik størrelse,

disse rammet spesielt Syria, Irak og Tyrkia (Wikipedia, 2016a, 2016b). Økningen i terrorangrep ble begrunnet med et desperat IS som hadde mistet store deler av sin finansiering. Dette hadde bakgrunn i FN resolusjonen som kriminaliserte finansiell støtte til terrorgrupper samt Russlands militære operasjon i Syria som aktivt hadde gått etter ISs finansieringskilder siden november 2015. Europa hadde fortsatt utfordringer med å håndtere det høye antallet flyktninger, dette skapte økt uro og uenighet mellom de europeiske landene.

Hvordan hevder Russland seg som stormakt ved å involvere seg i Syria

Likeverdig aktør

Den russiske militære intervensjonen endret utviklingen av konflikten i Syria. Den russiske støtten ga det sittende regime moment og påførte de USA støttede opprørerne store tap. Ved inngåelse av våpenstillstandsavtalen hadde det sittende regimet mer kontroll over syriske områder enn ved starten av opprøret i 2011. Russlands annonsering av militær uttrekning av sine styrker fra Syria var en stormakthevdelse overfor alle partene i konflikten. Tidspunktet for annonseringen var samme dag som oppstart av fredssamtalene. Dette demonstrerte Russlands innflytelse på Syrias fremtidige utvikling overfor USA. Gjennom å annonsere en militær uttrekning ble det økt press på partene i fredssamtalene. Annonseringen medførte videre en innkassering av en seier både internasjonalt og nasjonalt uavhengig av resultatet av fredssamtalene. Russlands annonsering av den militære uttrekningen skapte en overveldende effekt av frykt, tilfeldigheter og usikkerhet hos de ulike aktørene i Syria. Denne effekten hadde i følge militærteoretikeren Carl von Clausewitz en distinkt karakteristikk som i krig medførte en eskalerende dynamikk. Denne dynamikken drev rivaler til ekstreme tiltak hvor konkurransen om viljen var sentral i alle strategiske møter med fienden (Baylis et al., 2013). I perioden ble rivaliseringen mellom Russland og USA tydeligere.

«We believe it is dangerous and counterproductive to endlessly delay the development of a shared position... We do not rule out the possibility that we will have to one-sidedly use force to curb the actions of the rebels who fails to comply with the ceasefire arrangements» (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2016b).

Uttalelsen uttrykte Russlands misnøye med USA samarbeidet. Russland anså at USAs utsettelse av å utvikle en felles respons til brudd på våpenstillstandsavtalen medførte til usikkerhet i håndhevelsen av den. Russland ble videre mer eksplisitt i sin kritikk av USA, dette gjenspeilet den økte russiske selvhevdelsen og endringen i maktbalansen.

I perioden kom det fortsatt våpen gjennom den tyrkiske grensen tross FN resolusjonen som ansvarligjorde stater som støttet terrorhandlinger, spesielt gjennom finansiering og organisering. I tillegg verserte det rykter om en amerikansk Plan B i tilfelle våpenstillstandsavtalen ikke holdt (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2016a). Plan B inneholdt leveranser av moderne våpensystemer og anti-artilleri våpen til opprørerne i Syria, Russland uttalte at dette var en uakseptabel holdning og handling. Russland forventet USA forholdt seg til avtalen på lik linje med Russland.

«Moscow confirms an unwavering commitment to the Russian-US agreements on ending hostilities in Syria that create a favorable atmosphere for the success of another round of indirect intra-Syrian talks that was launched in Geneva» (The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2016a)

Uttalelsen bekreftet Russlands resolute forpliktelse til å skape grunnlag for en videre fredsprosess i Syria. Den viste også Russlands ønske om et diplomatisk løp for å oppnå en politisk løsning i den syriske konflikten. Russland uttrykte i perioden tydelig overfor den internasjonale arena at uten den russiske militære intervensjon ville det ikke vært en våpenstillstandsavtale eller fredssamtaler i Syria. Russland hadde vist med sin militære intervensjon i Syria at de hadde vilje og evne til å intervensjon i utlandet. Russland handlet som en stormakt ved å gjennomføre en militær intervensjon. Dette viste en endring i maktbalansen i Russlands favør. Det viste også at Russland hadde økt sin stormaktstatus. Den militære intervensjonens suksess i form av en våpenstillstandsavtale og fredssamtaler medførte endringer i USAs bevegelses og handlingsfrihet i Syria. USA måtte i økende grad tenke «hva mener Russland om denne saken?» (Kofman, 2015). Suksessen medførte at Russland ble ansett som en likeverdige aktør på den internasjonale arena. Samtidig ble Russlands initiativer i Syria mer anerkjent på den internasjonale arena.

5.3 Russland involverer seg i Syria for å sikre fotfeste i Midtøsten

Russland i Syria

Våpenstillstandsavtalen fungerte i perioden godt og representerte den beste muligheten for varig fred og stabilitet for den syriske befolkningen (Dyer, 2016). Grupper med tilknyttinger til ekstremisme og IS var ikke del av våpenstillstandsavtalen, gjennom FN resolusjoner var de ansett som terrorister og lovlige mål.

«Terrorist organizations designated by the UN Security Council, are excluded from the cessation of hostilities. Strikes against them will continue» (Putin, 2016a).

Uttalelsen fra 22.februar 2016 bekreftet at Russlands militære handlinger rettet mot disse gruppene ville opprettholdes i etterkant av våpenstillstandsavtalen. Dette medførte at det fortsatt var kamper i Syria mellom regjeringsstyrkene og terroristgrupperingene etter våpenstillstandsavtalen. Russland fortsatte også å støtte regjeringsstyrkene med luftangrep etter Russlands annonserte militære tilbaketrekking. Byen Palmyra ble gjenerobret fra IS etter omfattende russisk luftstøtte 27.mars 2016. Videre gjenopprettet Russland det syriske luftvernet slik at Syria igjen kunne håndheve eget luftrum som den suverene staten de var (Putin, 2016b). Et resultat av våpenstillstandsavtalen var at det ble avholdt valg i Syria 13.april 2016 hvor det sittende regimet ble gjenvalgt. Syria var på dette tidspunktet delt i ulike etniske områder, dette medførte at utfordringen i fredssamtalene ble ønsket om en fortsatt samlet stat (Sanger, 2016).

Hvordan sikrer Russland fotfeste i Midtøsten ved å involvere seg i Syria

Permanent russisk tilstedeværelse i regionen

I forbindelse med våpenstillstandsavtalen ble det nedsatt en gruppe fra USA og Russland til å overse overholdelsen av avtalen. Dette innebar en fortsatt russisk tilstedeværelse i Syria med et samarbeid med USA til å håndtere eventuelle overtredelser og en fortsatt kamp mot terrorisme i Syria. Russland viste gjennom annonseringen av våpenstillstandsavtalen 22.februar 2016 en forpliktelse og et ønske om å stabilisere regionen gjennom militær og observatør tilstedeværelse (Putin, 2016a). 14.mars 2016 annonserte Russland militær uttrekning av Syria.

«...the objective...is fulfilled. I order ...to begin withdrawing the main part of our military group from Syria beginning tomorrow» (Putin, 2016c).

Russlands annonsering av uttrekking av hoveddelene av de russiske militære styrkene i Syria medførte ikke en full uttrekking. Putin bekreftet i uttalelsen 14.mars 2016 at Russlands marinebase og flybase i Syria ville fortsette som før beskyttet fra land, sjø og luft. Den russiske tilbaketrekkingen av styrker var basert på at Russland anså sitt oppdrag i Syria løst, samtidig skapte en tilbaketrekking økt tillit mellom aktørene i fredsprosessen. På denne måten ville konflikten løses gjennom forhandlinger (Putin, 2016c). Annonseringen av den militære uttrekningen var ment til å fungere som et pressmiddel på det syriske regimet og opposisjonen

i fredssamtalene. Målet var å skape grunnlag for et kompromiss hvor det sittende regimet måtte oppgi ambisjonen om å gjenerobre Syria. Den gjenværende russiske militære kapasiteten var lik den som ordinært ble satt inn i september 2015. Det gjorde den militære uttrekkingen i realiteten til kun en nedjustering av Russlands luftkomponent i Syria. Våpenstillstandsavtalen bidro til en normalisering av en permanent russisk militær tilstedeværelse i Syria (Gorenburg & Kofman, 2016). Annonseringen av den militære uttrekkingen omformet dermed Russlands militære intervensjon i Syria.

I møtet med de militære styrkene i Syria 17.mars bekreftet Putin at hovedmålet med den militære intervensjonen i Syria hadde vært å bekjempe terrorisme og å stanse spredningen av terrorisme til Russland. Etter tilbaketrekkingen var de gjenværende militære styrkenes oppdrag å overse våpenstillstandsavtalen og skape betingelser for fredsprosessen.

«If necessary...Russia will be able to enhance its group in the region in a matter of hours to a size required for a specific situation and to use all options available» (Putin, 2016b).

Denne uttalelsen fra samme møte 17.mars 2016 bekreftet Russlands villighet til ytterligere militær støtte ved fremtidig behov til tross for den militære uttrekkingen. Putin bekreftet videre at Russland ville fortsette å støtte den legitime syriske regjeringen, dette innebar finansiell støtte, utstyr og våpen, samt planlegging av operasjoner og direkte støtte til regjeringsstyrkene gjennom russiske militære kapabiliteter (Putin, 2016b). Den annonserte militære uttrekkingen skapte for Russland mer handlingsrom for videre militære handlinger i Syria. Russland forble den uunnværlige aktøren for den videre fredsprosessen i Syria. Samtidig kunne Russland innkassere internasjonale og nasjonale seire i økt anerkjennelse for sin rolle i Syria konflikten. Gorenburg og Kofman mente den russiske militære uttrekkingen handlet om hvordan Russland ble i Syria (2016). Russland hadde oppgradert marinebasen og infrastrukturen rundt slik at den fungerte som Russlands logistikk base for det russiske militære i Midtøsten (McDermott, 2016). Dette viste også en intensjon om en mer permanent militær tilstedeværelse i Syria. I denne perioden var endringen i maktbalansen tydeligere. Russland var tilsynelatende den som drev prosessene fremover. Muligheten for mer permanent militær tilstedeværelsen i Syria under en FN paraply skapte det ønskede fotfestet Russland ønsket. Russland ble en likeverdig aktør som påvirket utviklingen til Syria. Det skapte videre et handlingsrom hvor USA i større grad fremstod som svak og mindre villig til å

finne løsning i konflikten. Russland satte således USA på sidelinjen når det kom til å påvirke konfliktens utvikling.

5.4 Russland involverer seg i Syria for å sikre stabilitet i Russland

Russland nasjonalt

Russland var fortsatt bekymret for at terrorismen i Midtøsten skulle spres til Russland og det post-sovjetiske rom. Det var derfor et økt press nasjonalt for å identifisere returnerte fremmedkrigere og nøytralisere dem (President of Russia, 2016). Ukraina påvirket fortsatt Russland. Situasjonen i Ukraina var ikke løst men det forelå avtale om videre fremdrift. I april 2016 var det møte i NATO-Russland rådet for første gang siden 2014, dette viste en forbedring og redusert isolering av Russland på den internasjonale arenaen (Johansen & Asd, 2016). Russland var igjen en likeverdig samtalepartner i Europa.

Hvordan sikrer Russland intern stabilitet ved å involvere seg i Syria

Nasjonal sikkerhet

Russlands vellykkede militære intervensjon i Syria viste en handlekraftig ledelse og bruk av tilgjengelige ressurser. Bruken av militære styrker og deres suksess i Ukraina og Syria legitimerte Russlands militære oppgraderinger. 17.mars 2016 forsvarte Putin den økonomiske kostnaden for å utvikle militæret ved å knytte den tett til den nasjonale identiteten og den russiske følelsen.

«We paid for our mistakes in military constructions and planning and the shortage in new military equipment...weakness, neglect and omissions are always dangerous»
(Putin, 2016b)

Uttalelsen henviste til Russlands tidligere manglende fokus på militære kapabiliteter. Den militære intervensjonen fungerte som et propaganda verktøy for russisk produserte våpen og utstyr. Russland testet aktivt og demonstrerte nye militære kapabiliteter og nyvinninger innenfor den russiske forsvarsindustrien gjennom den russiske militære intervensjonen i Syria. Russlands potensielle kjøpere fikk sett ulike kapabiliteter testet ut i reelle krigssituasjoner, samtidig fikk Russland inn test data som skulle benyttes til videreutvikling (Putin, 2015b). Dette hadde en positiv effekt på Russlands nasjonale sikkerhet. Dette til tross ønsket ikke Russland en uendelig forpliktelse til en kostbar militær kampanje i en fastlåst krig i Syria.

«...Russia`s main agenda today is that of peace...however, without ensuring our security, without creating a battle-ready, modern and efficient Army and Navy we would not resolve a single task. Moreover, the very existence of a sovereign and independent Russia would not be possible without it» (Putin, 2016b).

Uttalelsen fra 17.mars 2016 knyttet Putin den økonomiske kostnaden for de oppgraderte militære kapabilitetene også til den nasjonale sikkerheten og suvereniteten. Kostnadene for den russiske militære intervensjonen var estimert til ca. 2,4 – 4 millioner dollar daglig (Hobson, 2015). I motsetning var USAs estimerte kostnader på 10 millioner dollar dagen. Bakgrunnen til denne forskjellen var at foruten Kalibr rakettene som kostet 1,2 millioner dollar hver, benyttet Russland i hovedsak eldre og lav teknologiske våpen og ammunisjon i Syria (Hobson, 2015). Putin redegjorde 17. mars at den militære intervensjonen hadde kostet ca. 33 milliarder rubler. Denne kostnaden ble dekket gjennom omdisponering av Russlands budsjett for militære øvelser. Det var videre behov for noen mindre tilleggsbevilgninger, men disse kostnadene var av ukjent størrelse og ville i hovedsak gå til å etterfylle lagre og vedlikehold av utstyr. Putin var i samme uttalelse tydelig på at den militære intervensjonen hadde forbedret Russlands forsvarsevne og løst strategiske oppgaver som sikret Russlands nasjonale sikkerhet ytterligere.

«You have proved that our army and navy are strong, modern and well equipped and our warriors are steadfast, well-trained and hardened, capable of resolving the most complicated large-scale tasks» (Putin, 2016b)

Etableringen av våpenstillstandsavtalen og fredsamtale prosessen ga Russland det nødvendige handlingsrommet for å kunne annonsere en tidlig seier og varsle om en uttrekking av de militære styrkene fra Syria. Tidspunktet for seierserklæringen gjorde den militære intervensjonen til en suksess før det oppstod komplikasjoner (Gorenburg & Kofman, 2016). Med hva Russland omtalte som en liten men effektiv militær gruppering hadde Russland sammen med sine samarbeidspartnere skapt et grunnlag for å starte en fredsprosess i Syria (McDermott, 2016). Russland hadde gjennom sine militære styrker i Syria demonstrert statens nulltoleranse for terrorisme og åpenlyst gått etter russiske fremmedkrigere i Syria. Russlands Forsvarsminister bekreftet 14.mars 2016 at over 2000 russiske fremmedkrigere var drept siden oppstarten av den russiske militære intervensjonen (Putin, 2016c). Russland hadde

gjennom den militære intervensjon økt grunnlaget for en intern stabilitet og økt nasjonal sikkerhet.

5.5 Oppsummering

Russland tok kostnadene med den militære intervensjonen i Syria over det eksisterende forsvarsbudsjettet, i tillegg ble de overskytende kostnadene forsvart av den økte militære evnen og forsterket nasjonale sikkerheten. Russland viste tydelige grep knyttet til terrorisme bekjempelse ved å annonsere at de aktivt hadde søkt ut russiske fremmedkrigere i Syria og eliminert over 2000 av de russiske fremmedkrigerne. Dette sendte et kraftig bilde nasjonalt om statens villighet til å forsvare sine verdier og befolkning. Den nasjonale identiteten ble underbygd av oppnåelsen av våpenstillstandsavtalen og fredssamtalen i perioden.

Russland brukte våpenstillstandsavtalen og fredssamtalene aktivt. På denne måten viste de Russland som en likeverdig aktør på linje med USA på den internasjonale arena. Russland gjennom den militære intervensjon viste seg frem som en stormakt. Russland økte videre sin stormaktstatus ved at de bidro til våpenstillstandsavtalen. Den viste Russlands evne til å finne løsninger på internasjonale utfordringer. Russlands handlinger i Syria reduserte handlefriheten til USA, samtidig fikk Russlands interesser økt gjennomslag på den internasjonale arena.

Etablering av våpenstillstandsavtalen og fredssamtalene gjorde det mulig for Russland å innta en rolle som observatør og bekjemper av terrorisme med internasjonal støtte. Russlands betimelige annonsering av uttrekkingen av de russiske militære styrkene bidro til et økt press på det sittende regimet om å finne en politisk løsning. Det meste av de russiske militære styrker ble igjen i Syria tross for ordren om uttrekking. Disse styrkene fokuserte mot økt bekjempelse av terrorisme samt overseelse av våpenstillstandsavtalen. Slik fikk Russland etablert en permanent militær tilstedeværelse i Syria som ble ansett som periodens utenrikspolitiske hovedmålsetting. Russland hadde gjennom den militære intervensjon gjennomført en langsiktig og strategisk plan for å hevde seg som stormakt og utfordre USAs hegemoni. Russland fikk også styrket sin nasjonale identitet og sikkerhet gjennom seire i Syria.

6 Konklusjon

Oppgaven har gjennom de tre periodene søkt å belyse Russlands utenrikspolitiske målsettinger og hvordan de utenrikspolitiske handlinger sammenfaller med disse. Periodene viste hvordan de utenrikspolitiske målsettingene endret seg over tid. Dette var knyttet til endringer i Russlands rolle på den internasjonale arena og utviklingen i den syriske borgerkrigen. Oppgaven viste et fokus på diplomatiske handlinger for å oppnå de utenrikspolitiske målsettingene Russland hadde i Syria. Bruk av militære handlinger var kun et virkemiddel til å fremtvinge en politisk løsning som favoriserte Russland interesser. Bruken av militære handlinger bidro til å endre maktbalansen og Russlands rolle på den internasjonale arena. Dette medvirket til at de utenrikspolitiske målsettingene ble endret. Russlands utenrikspolitiske handlinger i relasjon til Syria var i hovedsak knyttet til å hindre et syrisk regimefall og spredning av terrorisme. Disse utenrikspolitiske handlingene medførte en forsterket russisk stormakthevdelse, denne stormakthevdelsen skapte grunnlaget for en økt nasjonal sikkerhet. Oppgaven søkte å belyse enkelte av ulikhetene mellom det russiske og det vestlige perspektiv. I analysen ble det russiske perspektivet tillagt hovedvekten til å forklare samsvaret mellom de utenrikspolitiske målsettingene og handlingene.

6.1 Russlands utenrikspolitiske målsettinger i periodene

I forkant av den russiske militære intervensjon i Syria

I den første perioden var Russlands utenrikspolitiske målsetting fokusert på det internasjonale nivået. Dette i form av at de representerte et alternativ til Vesten. På denne måten fungerte Russland som en motvekt til USAs hegemoni på den internasjonale arena. USAs egenrådighet og fokus på regimeskifter utgjorde en sterk trussel til Russlands nasjonale sikkerhet. Denne trusselen måtte bekjempes på den internasjonale arena ved aktivt å forskyve maktbalansen. Perioden viste et Russland som ønsket å være en stormakt og søkte denne statusen gjennom sine utenrikspolitiske handlinger. Russland bidro til viktige internasjonale avtaler og brukte vetoretten i FNs sikkerhetsråd, dette var klare utenrikspolitiske handlinger som søkte å heve stormaktstatusen til Russland. De nasjonale utfordringene i form av økonomisk nedgang og økt ustabilitet i det post-sovjetiske rom ble håndtert gjennom forsterkelse av den nasjonale identiteten. Den ble forsterket med Russlands stormakthevdelser på den internasjonale arena, samt et økt fokus på et eksternt fiendebilde. Russland anså den beste måten å sikre statens overlevelse på var ved internasjonal stormakthevdelse, dette ved å være et legitimt og reelt alternativ til det vestlige idealet.

Den russiske militære intervensjon i Syria

I oppgavens andre periode var Russlands utenrikspolitiske målsetting fokusert på det nasjonale nivået, dette selv om de utenrikspolitiske handlingene foregikk internasjonalt og regionalt. Terrorisme og spredning av IS skapte frykt i Russland. Et regimefall i Syria ville medført sikkerhetsutfordringer for Russland. Russlands offisielle begrunnelse for sin militære tilstedeværelse i Syria var for å bekjempe terror. For å kunne ha en effektiv bekjempelse anså Russland det nødvendig å stabilisere Syria, dette ble gjort gjennom å støtte det sittende regimet og gjenerobre territorium. Perioden viste et Russland som demonstrerte sin rolle som stormakt gjennom en militær intervensjon. Russlands militære kapabiliteter var ikke konkurransedyktige i en konvensjonell krig mot USA og deres allierte, men koordinasjonen av økonomiske, militære, politiske og strategiske virkemidler var foruroligende for Vesten og viste seg svært effektive både i Ukraina og Syria. For Russland var hensikten med å demonstrere sin militære makt å oppnå en økt nasjonal sikkerhet og stabilitet. Russland viste evne til å inneha militære kapabiliteter til å holde strid både i Ukraina og Syria samtidig. Den russiske støtten til det sittende syriske regimet hindret regimeskifte og stanset spredningen av IS. Dette medførte en maktbalanse endring mellom Russland og USA. Gjennom den militære intervensjonen i Syria kunne Russland avskrekke både eksterne og interne sikkerhetstrusler.

Militær uttrekning og fredssamtaler

Den tredje perioden var Russlands utenrikspolitiske målsetting fokusert på det regionale og internasjonale nivået. Den utenrikspolitiske målsettingen i perioden var å etablere grunnlag for en permanent tilstedeværelse av russiske militære styrker under en internasjonal paraply i Syria. Russland viste i tillegg evne til å håndtere den økonomiske kostnaden ved den militære intervensjonen. Russland gikk videre aktivt etter russiske fremmedkrigere for å forebygge mot terrorisme overføringer til Russland. Ved å være den stormakten som annonserte våpenstillstandsavtalen og annonserte militær uttrekning i forbindelse med fredssamtalen lyktes Russland med å sette USA på sidelinjen i konflikten. Russland var en stormakt og utøvde utenrikspolitiske handlinger som forsterket stormaktstatusen. Dette ble ytterligere forsterket ved russiske uttalelser om økt militær støtte ved behov, samt gjennom den reduserte handlefriheten til USA i konflikten. Valget til USA ble mellom å samarbeide med Russland eller gå inn med ytterligere styrker som ville skapt en stormaktskrig mellom Russland og USA.

6.2 Russlands hovedmålsetting

Siden 2000-tallet har Russland innehatt et stabilt politisk styresett med klare utenrikspolitiske målsettinger. Disse målsettinger søkte å forbedre statens sikkerhet, befolkningens levestandard og statens økonomi. Dette i hovedsak gjennom utjevning av maktbalansen og etablering av Russland som en stormakt på den internasjonale arena. I den russiske utenrikspolitikken utgjorde ikke-intervensjonsprinsippet et grunnprinsipp for de russiske utenrikspolitiske handlingene. Likevel var Russlands utenrikspolitikk utpreget pragmatisk. Dette var best synlig gjennom Russlands forhold til USA og NATO. Russland åpnet for samarbeid tross klare aktiviteter fra USA og NATO med hensikt til å begrense Russlands påvirkning i det post-sovjetiske rom og Russlands rolle på den internasjonale arena. Denne dynamikken mellom Russland og Vesten, spesielt USA viste seg avgjørende for Russlands utenrikspolitiske målsettinger og handlinger i oppgavens perioder. Russlands utenrikspolitiske handlinger i relasjon til Syria var tydelige og konsekvente, dette gjaldt både de diplomatiske og militære handlingene. Siden det russiske føderasjonsrådet besluttet en militær intervensjon i Syria hadde Russlands handlinger i Syria reflektert hva Russland uttalte de ville gjøre.

Analysen viste at stormakthevdelse bare var en av de utenrikspolitiske målsettingene Russland søkte å oppnå i Syria. Analysen viste et gjennomgående og overordnet fokus på Russlands nasjonale sikkerhet som en forklaring til Russlands utenrikspolitiske handlinger. Den nasjonale sikkerheten viste seg grunnleggende i de ulike påstandene denne oppgaven belyste. De valgte påstandene representerte således tre ulike måter å underbygge nasjonal sikkerhet. Min vurdering er at Russland utenrikspolitiske målsetting var å øke den nasjonale sikkerheten. Med dette menes en bred forståelse av den nasjonale sikkerheten. Dette innebærer for det første å avskrekke gjennom demonstrasjon av militære evner og kapabiliteter. For det andre å redusere Russlands økonomiske avhengighet til Europa. For det tredje å utjevne USAs hegemoni på den internasjonale arena. Disse tre elementene medfører en økt sikring av Russlands overlevelse. Russland har siden etableringen av det utenrikspolitiske konseptet og den nasjonale sikkerhetsstrategi vist en søken til å utjevne maktbalansen og bli en anerkjent stormakt igjen. Gjennom sine utenrikspolitiske handlinger i Syria hadde Russland klart dette. Det viste Russlands evne til å oppnå langsiktige utenrikspolitiske målsettinger gjennom oppdukkende muligheter på den internasjonale arena. Det viste også et Russland villig til å ta risiko for å oppnå de utenrikspolitiske målsettinger.

6.3 Hvilke utenrikspolitiske mål oppnådde Russland

Russland oppnådde flere utenrikspolitiske målsettinger ved sine utenrikspolitiske handlinger i relasjon til Syria. På det internasjonale nivået utjevnet Russland maktbalansen og ble en likeverdig aktør til USA. Dette medførte en økt stormaktstatus på den internasjonale arena. Denne stormaktstatusen ga Russland økt gjennomslag for sine interesser, spesielt i relasjon til Syria. På det regionale nivået ble Russland et reelt alternativ til USA i Midtøsten. Dette ble forsterket når Russland etablerte en permanent tilstedeværelse av russiske militære styrker i Syria. Dette ga en økt påvirkning på regionens utvikling og viste Russland som en langsiktig aktør i regionen. Det nasjonale nivået fikk en økt nasjonal sikkerhet gjennom utjevning av maktbalansen og Russlands stormaktstatus. Den nasjonale sikkerheten økte videre med Russlands effektive stans i spredningen av IS og terrorisme gjennom å hindre et syrisk regimefall. Disse elementene underbygde videre den nasjonale identiteten som medførte økt samling rundt Russlands politiske styre.

6.4 Syria – Hva nå?

Det som gjenstår å se er om Syria blir en konflikt som Russland bidrar til å løse komplett eller om den forblir uløst med kun midlertidige våpenhviler. Søkelyset på Syria er i ferd med å forsvinne til tross for både Russland og USAs sterke involvering. Denne involveringen er også med på å forlenge konflikten i form av stormakthevdelse hvor den ene parten ikke aksepterer suksess hos den andre parten. Russlands oppnåelser i Syria undergraves ved at konflikten ikke oppnår en endelig løsning. Russland har ulike politiske målsettinger som de søker å oppnå gjennom Syria, disse utvikles og endres med situasjonen og viljen til samarbeid fra USAs side. En frossen konflikt i Syria vil være aktuelt dersom Russland ser antydninger til en mer pro-Vesten regime. Ved å skape en frossen konflikt hindres en utvikling som kan representere en sikkerhetstrussel for Russland på sikt. En endelig løsning på konflikten ligger hos stormaktene Russland og USA. Deres evne til å samarbeide mot en felles løsning er avgjørende for en endelig politisk løsning av konflikten.

Mye har skjedd i Syria siden april 2016. Oppgavens mulighet for videre forskning ligger i å gjennomføre en større trendanalyse. Dette innebærer å se på en lengre tidsperiode, andre utenrikspolitiske områder, samt å utvide kildene til å inkludere flere offisielle russiske dokumenter. Dette er interessant i forhold til å se om funnene kun er relevant til Russlands Syria-politikk eller om det kan overføres til flere utenrikspolitiske områder.

Litteraturliste

- Aftenposten. (2016, 12.03). Kerry: Syria-fredssamtaler som planlagt mandag. *Aftenposten*. Retrieved from <http://www.aftenposten.no/verden/Kerry-Syria-fredssamtaler-som-planlagt-mandag-56899b.html>
- Allison, R. (2013). Russian and Syria: explaining alignment with a regime in crisis. *International Affairs*, 89(4), 795-823.
- Bassam, L., & Perry, T. (2015, 06.10). How iranian general plotted out syrian assault in Moscow. Retrieved from <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-soleimani-insigh-idUSKCN0S02BV20151006>
- Baylis, J., Wirtz, J. J., & Gray, C. S. (2013). *Strategy in the contemporary world : an introduction to strategic studies* (4th ed.). Oxford: Oxford University Press.
- BBC News. (2013, 24.09). Syria chemical attack: What we know. Retrieved from <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-23927399>
- Bratberg, K. L. R. (2015). Ondskap satt i system. *Folk og Forsvar*, 4.
- Bronk, J. (2015, 08.10). Analysis: Is Russia flexing its missiles in Syria? *AlJazeera.com*. Retrieved from <http://www.aljazeera.com/news/2015/10/analysis-russia-flexing-missiles-syria-151007184604543.html>
- Buncombe, A. (2015, 30.09). Syria bombing: Russian three star general warned US officials "we reuest your people to leave". *The Independent.co.uk*. Retrieved from <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/syria-bombing-russian-three-star-general-warned-us-officials-we-request-your-people-leave-a6674166.html>
- Burke, C. (2015, 30.09). Orthodox church: Russia fighting "Holy battle" in Syria. *Newsmax.com*. Retrieved from <http://www.newsmax.com/Headline/Syria-conflict-Russia-Church/2015/09/30/id/694042/>
- Cenciotti, D. (2015, 21.11). The infographic provides all the details about the Russian strategic bomber effect fleet operations over Syria. Retrieved from <https://theaviationist.com/2015/11/21/infographic-russian-strategic-bombers-syria/>
- Dimitrakopoulou, S., & Liaropoulos, A. (2010). Russia`s national security strategy to 2020: A Great Power in the making? *Caucasian Review of International Affairs*, 4(Winter 2010).
- Dyer, G. (2016, 04.03). Russia's divide and conquer plan in Syria brings US closer. Retrieved from http://www.nzherald.co.nz/opinion/news/article.cfm?c_id=466&objectid=11599589
- Galeotti, M. (2016, 04.01). Russia`s new national security strategy: Familiar themes, gaudy rhetoric. *War on the Rocks*. Retrieved from <http://warontherocks.com/2016/01/russias-new-national-security-strategy-familiar-themes-gaudy-rhetoric/>
- Galperovich, D. (2015, 29.09). View from Moscow: Syria move aimed at ending international isolation. Retrieved from <http://www.voanews.com/a/view-from-moscow-syria-move-aimed-at-ending-international-isolation/2984629.html>
- Gardner, F. (2015, 02.10). Syria conflict: Russia strikes "will fuel extremism". Retrieved from <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-34419003>
- Gebeily, M. (2016, 24.01). Syrian regime advances in northwest ahead of peace talks. Retrieved from <https://www.yahoo.com/news/syria-army-seizes-key-rebel-held-town-latakia-085537098.html?ref=gs>
- Goldstein, J., & Keohane, R. O. (1993). *Ideas and foreign policy : beliefs, institutions, and political change*. Ithaca: Cornell University Press.

-
- Gorenburg, D., & Kofman, M. (2016, 18.03). There is no Russian withdrawal from Syria. *Warontherocks.com*. Retrieved from <http://warontherocks.com/2016/03/there-is-no-russian-withdrawal-from-syria/>
- Götz, E. (2016). Russia, the west, and the Ukraine crisis: three contending perspectives. *Contemporary Politics*, 22(3), 1-18. doi:10.1080/13569775.2016.1201313
- Hobson, P. (2015, 20.10). Calculating the Cost of Russia's War in Syria. *The Moscow Times*. Retrieved from <https://themoscowtimes.com/articles/calculating-the-cost-of-russias-war-in-syria-50382>
- Hovi, J., & Malnes, R. (2011). *Anarki, makt og normer : innføring i internasjonal politikk* (2. ed.). Oslo: Abstrakt forl.
- Jackson, R. H., & Sørensen, G. (2013). *Introduction to international relations : theories and approaches* (5th. ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Jervis, R. (1978). Cooperation Under the Security Dilemma. *World Politics*, 30(2), 167-214.
- Johansen, P. A., & Asd, A. O. (2016, 20.04). NATO-Russland - rådet møttes første gang siden 2014 - hva betyr det? *Aftenposten.no*. Retrieved from <http://www.aftenposten.no/verden/NATO-Russland-radet-mottes-forste-gang-siden-2014---hva-betyr-det-58113b.html>
- Kofman, M. (2015, 21.10). The Russian intervention in Syria: Policy options and exit strategies. *Warontherocks.com*. Retrieved from <http://warontherocks.com/2015/10/the-russian-intervention-in-syria-policy-options-and-exit-strategies/>
- Kolesnikov, A. (2015). *Russian Ideology After Crimea*. Retrieved from http://carnegieendowment.org/files/CMC_Brief_CP_Kolesnikov_Ideology2015_Eng.pdf
- Kozhanov, N. (2016, 01.04). Imposing its Own Vision. Retrieved from <https://www.thecipherbrief.com/article/middle-east/imposing-its-own-vision-1090>
- Kuchins, A. C., & Zevelev, I. A. (2012). Russian Foreign Policy: Continuity in Change. *The Washington Quarterly*, 35(1), 147-161.
- Kämpe, M. M. (2015). Syria - Hva flykter de fra? *Folk og Forsvar*, 4.
- Lavinder, K. (2016, 01.04). Russia Makes Moves in the Middle East. Retrieved from <https://www.thecipherbrief.com/article/middle-east/russia-makes-moves-middle-east-1090>
- Lavrov, S. (2011, 26.04). Transcript of Remarks and Response to Media Questions by Russian Foreign Minister Sergey Lavrov at Joint Press Conference Following Talks with President Eduard Kokoity of the Republic of South Ossetia, Tskhinval, April 25, 2011. Retrieved from http://www.mid.ru/en/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/209402
- Lister, T. (2015, 15.10). Why Russia is pressing the 'accelerate' pedal in Syria. Retrieved from <http://edition.cnn.com/2015/10/15/middleeast/russia-syria-hardware-lister/>
- Lystseva, M. (2015, 17.11). Russia involves strategic missile carriers in operation against islamic state in Syria. *TASS.ru*. Retrieved from <http://tass.ru/en/defense/837226>
- MacFarquhar, N., & Kramer, A. (2015, 16.09). Putin sees path to diplomacy through Syria. *The New York Times*. Retrieved from <http://www.nytimes.com/2015/09/17/world/putin-sees-syria-as-russias-path-back-into-good-graces-of-west.html>
- Mankoff, J. (2014). Russia's latest land grab: how Putin won Crimea and lost Ukraine. *Foreign Affairs*, 93(3).
- Marcus, J. (2015a, 07.10). Russian missiles "hit IS in Syria from Caspian Sea". Retrieved from <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-34465425>

-
- Marcus, J. (2015b, 08.10). Syria crisis: Nato renews pledge amid Russia 'escalation'. Retrieved from <http://www.bbc.com/news/world-europe-34471849>
- Marcus, J. (2015c, 30.09). Syria crisis: Russian Air strikes against Assad enemies. *BBC News*. Retrieved from <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-34399164>
- Marcus, J. (2015d, 24.11). Turkey shoots down Russian warplane on Syria border. *BBC News*. Retrieved from <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-34907983>
- McDermott, R. (2016, 15.03). Putin the "Peacemaker" ends operations in Syria. *Eurasia Daily Monitor*. Retrieved from https://jamestown.org/program/putin-the-peacemaker-ends-operations-in-syria/#.V-p4L_mLSM9
- Mearsheimer, J. J. (2014). Why the Ukraine crisis is the west's fault. *Foreign Affairs*(September\October).
- Medvedev, D. (2011, 07.10). Meeting with Security Council members. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/12972>
- Monaghan, A. (2013). *The New Russian Foreign Policy Concept: Evolving Continuity* (REP 2013\03). Retrieved from https://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/public/Research/Russia%20and%20Eurasia/0413pp_monaghan.pdf
- Morales, J. (2009, 25.09). Russia's new National Security Strategy: Towards a "Medvedev Doctrine"? Retrieved from http://www.realinstitutoelcano.org/wps/wcm/connect/0558db804fb4cfd6a6f7ff8bf7fc5c91/ARI135-2009_Morales_Russia_New_National_Security_Strategy_Medvedev.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=0558db804fb4cfd6a6f7ff8bf7fc5c91
- Morgenthau, H. J. (2006). *Politics among nations : the struggle for power and peace* (7th. ed.). Boston: McGraw-Hill Higher Education.
- Movchan, A. (2016, 20.03.). Avoiding the Blame for Russia's Economic Woes. Retrieved from <http://carnegie.ru/publications/?fa=63173>
- Nau, H. R., & Ollapally, D. (2012). *Worldviews of aspiring powers : domestic foreign policy debates in China, India, Iran, Japan, and Russia*. Oxford: Oxford University Press.
- Obama, B. (2014, 24.09). Remarks by President Obama in Address to the United Nations General Assembly. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/09/24/remarks-president-obama-address-united-nations-general-assembly>
- Oliker, O. (2016, 07.01.). Unpacking Russia's New National Security Strategy. Retrieved from <https://www.csis.org/analysis/unpacking-russias-new-national-security-strategy>
- Pankin, A. (2011, 28.04). Russia sees current situation in Syria as no threat to international peace, security. Retrieved from http://news.xinhuanet.com/english2010/world/2011-04/28/c_13849056.htm
- Posen, B. R. (2009). Emerging multipolarity : why should we care? *Current history*, 108 (721), 347-352.
- President of Russia. (2015, 21.10). Meeting with President of Syria Bashar Assad. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/50533>
- President of Russia. (2016, 26.02). Meeting of the federal Security Service board. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/51397>
- Putin, V. (2013, 12.09). The Syrian Alternative. *The New York Times*. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/19205>
- Putin, V. (2015a, 17.11). Meeting on Russia's Armed Forces actions in Syria. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/50714>
- Putin, V. (2015b, 08.12). Meeting with Defence Minister Sergei Shoigu. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/50892>

-
- Putin, V. (2015c, 20.11). Meeting with defence Ministry heads on Russia's operations in Syria. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/50737>
- Putin, V. (2015d, 30.09). Meeting with Government members. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/news/50401>
- Putin, V. (2015e, 11.12). Putin orders Russian Military to act tough in Syria. *The Moscow Times*. Retrieved from <https://themoscowtimes.com/news/putin-orders-russian-military-to-act-tough-in-syria-51205>
- Putin, V. (2015f, 28.09). Statement at the 70th session of the United Nations General Assembly in New York. Retrieved from <http://russiaun.ru/en/news/vladimirputin70thsession>
- Putin, V. (2015g, 17.12). Vladimir Putin's annual news conference. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/news/50971>
- Putin, V. (2016a, 22.02). Address following adoption of a joint statement by Russia and US on Syria. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/51376>
- Putin, V. (2016b, 17.03). Meeting with Russian Armed Forces service personnel. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/51526>
- Putin, V. (2016c, 14.03). Meeting with Sergei Lavrov and Sergei Shoigu. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/51511>
- Renz, B. (2014). Russian military capabilities after 20 years of reform. *Survival*, 56(3).
- Rosato, S. (2014\2015). The Inscrutable Intentions of Great Powers. *International Security*, 39(3).
- RT News. (2015, 17.11). Long-range bombers to fly anti-ISIS missions from Russia, Putin orders Navy to work with France. *RT News*. Retrieved from <https://www.rt.com/news/322436-russia-strikes-syria-putin/>
- Rumer, E. (2015, 20.07.). Russia - A different kind of threat. Retrieved from <http://carnegieendowment.org/2015/07/20/russia-different-kind-of-threat-pub-60782>
- Sanger, D. (2016, 10.02). Russian intervention in Syrian war has sharply reduced US options. *The New York Times*. Retrieved from http://www.nytimes.com/2016/02/11/world/middleeast/russian-intervention-in-syrian-war-has-sharply-reduced-us-options.html?_r=0
- Scheller, B. (2013). *The wisdom of Syria's waiting game : Syrian foreign policy under the Assad*. London: Hurst.
- Shevtsova, L. (2014, 02.12.). What should the world fear: The rise or decline of illiberal powers? . Retrieved from <https://www.brookings.edu/articles/what-should-the-world-fear-the-rise-or-decline-of-illiberal-powers/>
- Shlapak, D., & Johnson, M. (2016, 21.04). Outnumbered, outranged and outgunned: How Russia defeats NATO. *Warontherocks.com*. Retrieved from <http://warontherocks.com/2016/04/outnumbered-outranged-and-outgunned-how-russia-defeats-nato/>
- Speck, U. (2015, 13.08). Russia's challenge to the international order. Retrieved from <http://intersectionproject.eu/article/russia-world/russias-challenge-international-order>
- Sutyagin, I. (2015, 09.03). Russian forces in Ukraine. Retrieved from https://rusi.org/sites/default/files/201503_bp_russian_forces_in_ukraine.pdf
- The Guardian. (2016, 22.01). Russian warships make soviet-era display of might off coast of Syria. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2016/jan/22/russian-warships-make-soviet-era-display-of-might-off-coast-of-syria>

-
- The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. (2009). *National Security Strategy to 2020*. Retrieved from <http://rustrans.wikidot.com/russia-s-national-security-strategy-to-2020>.
- The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. (2011, 04.08). Press Release: On the security Council Presidential Statement of Syria. Retrieved from http://www.mid.ru/en/web/guest/maps/sy/-/asset_publisher/9fcjSOwMERcf/content/id/198418
- The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. (2012, 06.03). Comments of MFA of Russia on Settlement in Syria. Retrieved from http://www.mid.ru/en/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/166290
- The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. (2013). *Concept of the Foreign Policy of the Russian Federation*. mid.ru.
- The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. (2014, 10.04). Comment regarding the development of the situation in Syria. Retrieved from http://www.mid.ru/en/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/66294
- The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. (2015a, 18.12). Comment on the adoption of a UN Security Council resolution on fighting ISIS and other terrorist organisations and their funding channels. Retrieved from http://www.mid.ru/en/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/1990277
- The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. (2015b). *National Security Strategy to 2020*. mid.ru Retrieved from <http://www.ieee.es/Galerias/fichero/OtrasPublicaciones/Internacional/2016/Russian-National-Security-Strategy-31Dec2015.pdf>.
- The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. (2016a, 15.04). Comment on the developments in Syria. Retrieved from http://www.mid.ru/en/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/2237940
- The ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. (2016b, 21.03). Comment on the Syrian ceasefire. Retrieved from http://www.mid.ru/en/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/2166369
- Tjora, A. H. (2012). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (2. ed.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Trenin, D. (2014, 22.12.). Russia's Breakout from the Post-Cold War System: The Drivers of Putin's Course. Retrieved from <http://carnegie.ru/2014/12/22/russia-s-breakout-from-post-cold-war-system-drivers-of-putin-s-course>
- Tsygankov, A. P. (2012). Assessing cultural and regime-based explanations of Russia's Foreign policy: 'Authoritarian at Heart and Expansionist by Habit'? *Europe-Asia Studies*, 64(4).
- Tsygankov, A. P. (2016). *Russia's Foreign Policy : Change and Continuity in National Identity*. Lanham: Rowman and Littlefield.
- Tsygankov, A. P., & Tsygankov, P. A. (2010). National ideology and IR theory: Three incarnations of the 'Russian idea'. *European Journal of International Relations*.
- UN News Center. (2014, 22.05). Russia, China block Security Council referral of Syria to International Criminal Court. Retrieved from <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=47860#.WByOMPnhCM8>
- UN Security Council. (2011, 04.10). Security Council Fails to Adopt Draft Resolution Condemning Syria's Crackdown on Anti-Government Protestors, Owing to Veto by

-
- Russian Federation, China. Retrieved from <http://www.un.org/press/en/2011/sc10403.doc.htm>
- UN Security Council. (2012a, 04.02). Security Council Fails to Adopt Draft Resolution on Syria as Russian Federation, China Veto Text Supporting Arab League's Proposed Peace Plan. Retrieved from <http://www.un.org/press/en/2012/sc10536.doc.htm>
- UN Security Council. (2012b, 19.07). Security Council Fails to Adopt Draft Resolution on Syria That Would Have Threatened Sanctions, Due to Negative Votes of China, Russian Federation. Retrieved from <http://www.un.org/press/en/2012/sc10714.doc.htm>
- UN Security Council. (2015a, 18.12). Security Council Unanimously Adopts Resolution 2254 (2015), Endorsing Road Map for Peace Process in Syria, Setting Timetable for Talks. Retrieved from <http://www.un.org/press/en/2015/sc12171.doc.htm>
- UN Security Council. (2015b, 17.12). Unanimously Adopting Resolution 2253 (2015), Security Council Expands Sanctions Framework to Include Islamic State in Iraq and Levant. Retrieved from <http://www.un.org/press/en/2015/sc12168.doc.htm>
- Ven Bruusgaard, K. (2014). Crimea and Russia's strategic overhaul.(Challenges in Russia & Afghanistan). *Parameters*, 44(3).
- Walker, B., & Melvin, D. (2015, 08.10). Russia launches naval bombardment of targets in Syria. *CNN.com*. Retrieved from <http://edition.cnn.com/2015/10/07/middleeast/russia-syria-isis/>
- Walker, S. (2015, 30.09). Russian parliament grants Vladimir Putin right to deploy military in Syria. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2015/sep/30/russian-parliament-grants-vladimir-putin-right-to-deploy-military-in-syria>
- Waltz, K. N. (2010). *Theory of international politics*. Long Grove, Ill: Waveland Press.
- Weir, F. (2012, 19.01). Why Russia is willing to sell arms to Syria. Retrieved from <http://www.csmonitor.com/World/Europe/2012/0119/Why-Russia-is-willing-to-sell-arms-to-Syria>
- Weir, F. (2015, 14.10). Why isn't Russia singling out ISIS in Syria? Because it never said it would. Retrieved from <http://www.csmonitor.com/World/Europe/2015/1014/Why-isn-t-Russia-singling-out-ISIS-in-Syria-Because-it-never-said-it-would>
- Wendt, A. (1992). Anarchy is what states make of it: the social construction of power politics. *Int Org*, 46(2), 391-425. doi:10.1017/S0020818300027764
- Wikipedia. (2016a). List of terrorist incidents in April 2016. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_terrorist_incidents_in_April_2016
- Wikipedia. (2016b). List of terrorist incidents in March 2016. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_terrorist_incidents_in_March_2016
- Wilhelmsen, J. (2015). *The Dynamics of Russian Foreign Policy*. Paper presented at the Russia and the nordic countries - The past, present and future.
- Williamson, A. (2015). What Russia wants - From cold war to hot war. *The Economist*.
- Ziegler, C. E. (2007). Constructing a Resurgent Russia. 9, 507-509. doi:10.1111/j.1468-2486.2007.00711.x
- Åtland, K., Bukkvoll, T., Due Enstad, J., & Tønnessen, T. (2016). *Russlands militære intervensjon i Syria (FFI rapport 16\00500)* Retrieved from <https://www.ffi.no/no/Rapporter/16-00500.pdf>